

es saig

Vint-i-quatre anys

És cosa sabuda que, des de la introducció del sistema decimal, els nombres acabats en zero i, en menor mesura, els acabats en cinc gaudeixen d'un prestigi i una preponderància especial. Però convé que no oblidem que entre nosaltres el sistema duodecimal va ser molt important. I vint-i-quatre anys són dues dotzenes. Aquesta mesura ha quedat assentada per als ous, que sempre s'han venut així; recordem, però, que un sou eren dotze diners; que una barcella són sis almuds i que sis barcelles feien una quartera de gra; que “tres quintars fan dotze arroves, contes vells baralles noves”; que si compreu una vaixela us donaran plats i coberts en nombre de dotze; i encara podríem recordar molts més exemples que afermen i confirmen l'arrelament que aquest sistema tenia –i en certa mesura té– entre nosaltres.

Idò bé, amb aquest número d'*es saig* que teniu a les mans celebrem el nostre vint-i-quatrè aniversari; són molts anys de vida, una durada més que respectable quan parlem d'una revista. No és estrany, per tant, que proclamem la nostra satisfacció per aquesta efemèride. I què podríem destacar d'aquests vint-i-quatre anys de vida?

En primer lloc, la continuïtat: no hem faltat una sola vegada a la cita amb els nostres lectors i això és un mèrit indiscutible. No cregueu que sempre hagi estat fàcil; hi ha hagut mesos en què ha resultat poc menys que miraculós aconseguir sortir amb regularitat, però ho hem aconseguit.

Segonament, la defensa normal de la nostra llengua i de la nostra identitat com a poble. Aquest va ser un objectiu primordial de la revista i pensam, sense falsa modèstia, que hem aconseguit que molta gent hagi superat les dificultats inicials –lògiques tenint en compte la manca d'ensenyament en català– i ara la llegendem i ho trobin normal, corrent, usual i habitual. És un gran avanç, un indubtable èxit que ens omple de goig, tot i que sigui un granet d'arena en aquesta tasca tan difícil.

Podríem destacar altres aspectes, per exemple la tolerància, l'obertura a tothom, malgrat que certs sectors no hagin volgut aprofitar la nostra oferta, disposada a acceptar totes les opinions, sense cap censura com no sigui l'insult personal. Que consti que ningú ha vist coartada o restringida o condicionada la seva participació.

En fi, no ens allargam més. Estam de celebració i, com gairebé hem fet sempre, ho farem en la intimitat, sense festes ni commemoracions especials. La nostra meta és seguir endavant, agraint la col·laboració desinteressada de tots quants fan possible el nostre camí i regraciant als nostres subscriptors i lectors la seva fidelitat; al cap i a la fi, ells són el motor i la raó que ens fan seguir endavant. Que sigui per molts d'anys més.

PORTADA

Xupa-xup de son Gual
Foto de Biel Salas

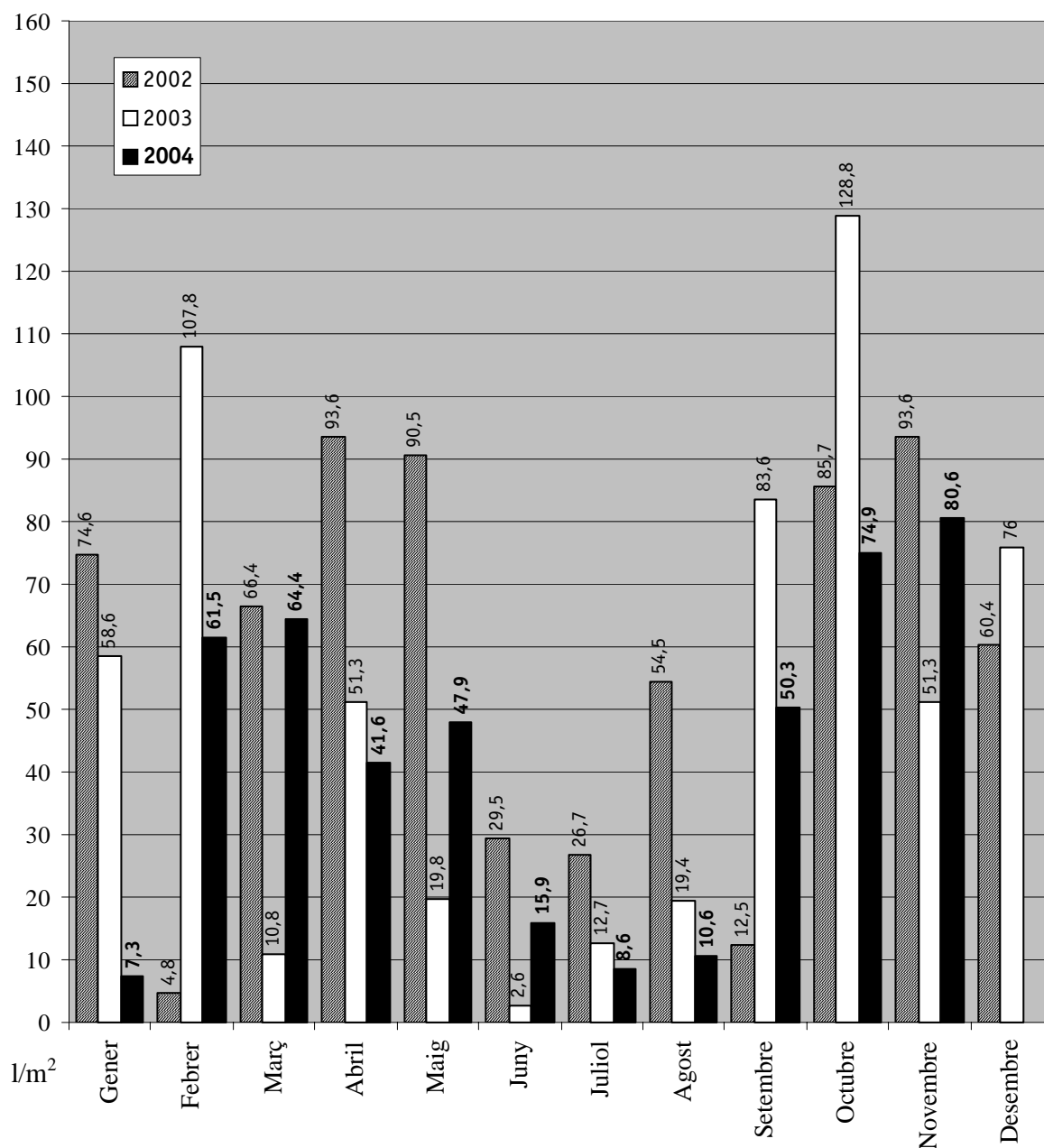
es saig us desitja un bon Nadal

Sumari

- 02** Editorial
- 04** Pluviòmetre
- 05** Calaix de sastre
- 06** M'han dit que diuen
- 07** Moviment demogràfic
- 08** Sabeu on és?
- 09** El sant del mes
- 10** Una passejada, dues estampes...
- 11** Fa vint anys
- 12** Flora d'Algaida
- 14** L'Ajuntament informa
- 16** Biblioteca Municipal
- 18** Premis Castellitx 2005
- 20** Quatre mots sobre...
- 22** Esports
- 23** En la mort de Tomeu Móra
- 24** Ens heu de fer una glosa
- 27** Parlem dels Serveis Socials
- 28** Plana d'Església
- 29** Penya mallorquinista d'Algaida
- 30** Sobre astronomia
- 31** Noticiari de l'Obra
- 32** 2004, any Pere Capellà
- 33** Noticiari
- 34** Xerradetes en cadena
- 37** Lligats i agermanats
- 40** Una xerradeta amb...

Pluviòmetre

Vam tancar el mes d'octubre amb un total de 74,9 litres; recordareu que fins dia 23 us informàvem de 63 litres, que unes pluges de finals de mes augmentaren aquesta quantitat fins arribar gairebé als setanta-cinc litres.

Pel que fa al novembre va començar molt bé i es recolliren 80,6 litres, però ben aviat l'estiuet de sant Martí ens va dur l'anticicló. El bon temps prengué força i fins dia 26 aquesta és la quantitat recollida; quan escrivim aquestes línies ja convendria que tornàs a ploure. El mes qui ve us contarem com ha anat.

Pensaments desdoblats...

... O escrits a la vora del desdoblament.

Quants paisatges horribles s'estan creant per satisfer els addictes a la religió de la premsa, que són molts! Són uns paisatges tan horrorosos que només es pot estar bé quan no se'ls mira.

He escrit "per satisfer els addictes a la religió de la premsa, que són molts", i hauria d'haver afegit "i també per satisfer les butxaques dels poderosos, que són pocs". D'aquí a uns mesos, amb les carreteres mallorquines ja llestes i lluent, ells potser passejaran, i negociaran, pel Carib, o per qualsevol país exòtic.... I a nosaltres, què ens quedarà? Què en rebrem, d'una collita tan abundosa d'asfalt? Com deia Josep Pla, posats en una autopista, no veim més que asfalt, ni cap poble, ni cap vestigi de vida humana, fora de la que deriva de la publicitat i de la mecànica, si és que això pot anomenar-se vida. El poble que no hem vist, però que hem passat; el poble que s'acosta, però que no veurem... Les carreteres ràpides no deixen veure res, són per a persones que es pensen que no moriran mai, que ja ho miraran un altre dia... No veurem cap poble, l'autopista estarà buida de gent. Només hi haurà automòbils, que passaran com a bòlids. O sigui: res de res.

Passaran com a bòlids... Una pregunta ingènua: per què fabriquen els cotxes que poden superar els 150, i fins i tot els 180 o més, km/h sense despenjar-se, si la màxima velocitat permesa són els 130 km/h? Els cotxes són ara, a la nostra societat, a la nostra opulenta societat occidental, armes més mortíferes que les de foc. Però com que pitjam el gallet sense voler...

Tornem a l'autopista, l'autovia o el desdoblament... Són tecnicismes de diccionari que es diferencien en el detall, però que

coincideixen en l'essencial: suposen el malbaratament de quarterades de territori, la pèrdua irrecuperable del patrimoni, per un instant de glòria: cinc minuts més per berenar, o bé per trespasar dins El Corte Inglés, o a Carrefour... Entabanats com estam, feim el paper d'aquell estudiant tan llest que barata la cartera —inclòs el berenar— per un parell de cromos.

Ara, tota Mallorca està en obres: Inca, Lluçmajor, carretera de Manacor, Calvià... Ara, circular per les carreteres mallorquines és ser espectador astorat de la mutilació més funesta de paisatge que mai no s'havia fet. Ara, circular per Mallorca fa feredat. De tantes clenxes com li feim al paisatge, el deixam sense cabells. Mallorca sencera és una catedral sadolla d'altars per venerar el cotxe, aquest nou Déu de la civilització. El cotxe, com a símbol d'opulència, com a definidor de l'estatus social, però també arma mortífera en honor de la qual ens regalim més armes mortíferes, com són les carreteres. Però diuen que són segures... fins que el proper accident tornarà a ser la portada de tots els diaris.

Les carreteres ràpides com a solucions de tots els problemes, com a llumenerets blaus de benestar i de felicitat, diuen. Però, "Si us trobeu un orador que us faci aquestes promeses, creieu-me: cordeu-vos l'americana i foteu el camp a la màxima velocitat", deia Josep Pla, quan es posava sarcàstic.

Però no ens preocupem perquè el desdoblament, i l'autovia, i l'autopista, són només la solució tècnica adequada a un problema, com és la premsa. I la tècnica s'ha de respectar. Davant de la tècnica, la discreció és indispensable.

Com aquell que diu, fa dos dies que parlàvem de Nadal i Cap d'Any i ja hi tornam a ser. Però ara és temps de matances; una tradició que fa uns anys semblava que hauria de desaparèixer i que ha reviscolat i avui hi torna haver molts de particulars que fan matances. Un aspecte important és el porc: blanc, negre, creuat, ... A una rotllada que es parlava del tema, com sempre, va sortir que el porc negre havia deixat de criar-se, fa trenta anys, a causa de l'excés de saïm i al fet que criava manco que els altres. Un que ho sentia va exclamar que a la Fira hi havia una truja negra que duïa una bona "llocada" de porcellets. Resposta d'un des presents: "Seràs colló! O te creus que tots eren d'aquella truja?" No hi hagué més comentaris.

I és que el tema dels animals, a Algaida, ha canviat, i molt. Les bèsties havien desaparegut, quasi (com els porcs negres) i ara hi torna haver una febre, i grossa, pels cavalls i les egües. Està clar que és molt diferent el sistema d'avui i el de fa cinquanta anys, quan la bèstia era una eina de feina vital per al pagès. Ara és un objecte de luxe, un signe de poder adquisitiu i de benestar. Com deia un, tot estranyat, que a la cooperativa es despatxa més menjar per moixos i cans que per als altres animals.

Sembla que el nostre poble gaudeix d'una vitalitat ben forta i ho deim perquè

hem sentit que les activitats "socio-esportives-culturals" que es fan són moltes i molt participades, tant per gent major com més joves, de tota edat. Diuen que és fins i tot un problema trobar un espai per a les activitats, tant al Pere Capellà com a les Escoles, al pavelló. Repetim, això és un bon símptoma, vol dir que el poble no està mort com de vegades es diu.

No hi ha dubte que un dels temes "estrella" d'aquesta secció és la circulació; i és un tema molt repetitiu, perquè surt a quasi totes les converses del poble. Que és un problema ja no importa repetir-ho, per massa sabut. El que hem sentit un parell de vegades, darrerament, és que el nostre Ajuntament està fent estudis seriosos, i per gent competent en la matèria, per fer una remodelació profunda, total, diuen, del conjunt del poble, a fi de solucionar o pal·liar, al manco, el problema. Posats a cercar solucions, segurament s'afrontarà el tema dels aparcaments, incloent-hi l'aturada de l'autocar de línia, ja que segons hem sentit, hi ha recollida de signatures per ubicar l'aturada a un lloc més idoni i que no molesti els veïnats. De vegades hem sentit comentaris sobre la conveniència que l'Ajuntament, a les planes de la revista, a més dels temes "oficials" que divulga cada mes, hi posàs qualche comentari sobre aquestes temes del "dia a dia" i que pareix que els fa una mica de por parlar-ne.

És el mateix que amb la plaça. Ja hi va haver polèmica amb la tallada dels pins, i és ver que donaven problemes, però la tria de plantar lledoners... , no és que siguin molt encertada. Basta veure com està la plaça de fullaca. I no és que no l'agranin, perquè la màquina de l'ajuntament passa sovint, però ara és el temps d'amollar la fulla i n'hi ha pertot. Quan es fa un projecte, no només s'ha de mirar l'estètica, que és ben important, sinó que s'ha de fer un disseny pràctic, alhora.

Bé, i parlant de temes "estrella", és a dir, que podrien sortir cada mes, hem de tornar a parlar de robatoris. Avui ja no és notícia, desgraciadament, que els lladre-gots entrin a un bar de plaça, o a un restaurant de la carretera i no en parlem d'entrar a casetes de fora vila. Desgraciadament d'això ja no en feim cas. Però ens han dit que aquesta vegada, d'una casa dels afores del poble, se n'han duit les portes; sí, les portes de la casa, d'alzina, de més de cent o dos-cents anys. No sabem si, com la circulació, aquest problema no té solució, però la veritat és que la gent està ben preocupada, i cada vegada sents més comentaris sobre la inseguretat del que pensam que és ben nostre.

Un sord

Defuncions

M. Teresa Pulles Gisbert

va morir dia 22 d'octubre
a l'edat de 63 anys

Antònia Vich Mulet

de Pina, morí dia 29 d'octubre
i tenia 94 anys

Bartomeu Antich Trobat

ens deixà el 30 d'octubre
als 76 anys

Joan Oliver Fullana

morí dia 5 de novembre
i tenia 71 anys

Antoni Sastre Fullana

va morir dia 7 de novembre
a l'edat de 71 anys

Antoni Trobat Fullana

ens deixà el 10 de novembre
als 77 anys

Paula Mir Caldes

va morir el 24 de novembre
als 53 anys d'edat

Naixements

Miquel Àngel Pons Oliver

fill de Miquel Àngel i Francisca
Va néixer dia 12 de novembre

Jaume Hernández Graham

fill de Mateo i Elisabet Sara
Va néixer dia 17 de novembre

Un **retaule** és, segons una definició: “Una obra d’arquitectura combinada amb escultures o pintures, que va col·locada darrere un altar i compon la decoració d’aquest”. I segons un altre diccionari: “En una església, és el conjunt de taules o teles pintades, d’escultures o relleus de marbre, fusta o altres materials, que representa escenes religioses i que, integrats en una estructura arquitectònica, se situa darrere l’altar”.

Els retaules són d’origen paleocristià i es desenvoluparen a partir de l’Edat Mitjana en formes simples. Durant el Renaixement s’amplià la importància del retaule amb veritables composicions arquitectòniques (pilastres, columnes, etc.), que tindrà el seu apogeu en els grans retaules barrocs dels segles XVII i XVIII.

El retaule del flautista: Obra de l’autor teatral català Jordi Teixidor, que fou escrita l’any 1971 sota la influència de Bertold Brecht i que, quan s’estrenà a Barcelona, superà les mil representacions.

Topònims

“Es Retauló”: Accident geogràfic de la costa del terme d’Artà, situat entre la Banyera de les Mestres i la punta de la Torre de l’Eriçó, ben davant de la Colònia de Sant Pere.

Cançó

Sant Antoni de Viana
és a dasset de gener.
Venturós s’homo que té
sa dona que no l’engana.

M. F.

Pista

El retaule protagonista d’aquest mes fa part de la capella d’una possessió algaidina les terres de la qual, en temps primer, eren travessades per les vies del tren de xaloc a tramuntana. Aqueixa possessió quedarà ben aviat més ben comunicada amb Ciutat, per mor d’un desdoblament que, diuen, pareixerà una autopista.

Solució del mes passat

La tafona que us mostrarem el mes de novembre està ubicada dins la possessió de Son Reus de Randa.

M. F.

Santa Eulàlia de Mèrida i Santa Eulàlia de Barcelona

Aquest mes parlarem de dues santes que tenen el mateix nom, que són coetànies i que ofereixen moltes similituds; tant és així que a vegades s'ha posat en dubte l'existència de dues santes diferents, com fa, per exemple, el poeta Prudenci. Això no obstant, estudis recents avalen el testimoniatge de dues Eulàlies verges i màrtirs.

Totes dues van néixer en llocs molt distants –Barcelona i Mèrida– a finals del segle III i moriren molt joves, cap als dotze o catorze anys, durant la persecució de Dioclecià. En el martiri d'Eulàlia de Barcelona es parla d'assots, creu i foc; en el d'Eulàlia de Mèrida li tallaren els pits, li aplicaren teies enceses i laceraren la seva carn, i el seu cos nu, abandonat, va ser cobert per una gruixuda capa de neu. Totes dues foren martiritzades per haver proclamat la seva fe cristiana i haver-se negat a oferir sacrificis als déus pagans. En el cas d'Eulàlia de Mèrida hi ha la cobdícia del pretor Calpurnià d'apropiar-se de la hisenda d'Eulàlia i del seu pare Liberi.

La figura d'Eulàlia de Mèrida i el seu martiri té el testimoni de Prudenci, Idaci, Agustí d'Hipona, Gregori de Tours i de tots els martirologis hispànics. El martiri s'hauria produït el 10 de desembre de l'any 304 i per això la festa se celebra en tal dia. És la titular de la seu d'Elna, al Rosselló.

La festa de santa Eulàlia de Barcelona és el 12 de febrer i el culte oficial de l'Església sembla que va començar arran de la seva mort; ben aviat se li erigiren temples i el seu sepulcre de marbre construït al segle XIV presideix la cripta sota l'altar major de la catedral de Barcelona, que la té i venera com a patrona principal. També va tenir una devoció notable a Mallorca com ho demostra el fet que una de les esglésies i parròquies més antigues de Palma estigui sota la seva advocació.

El nom d'Eulàlia és d'origen grec, format pel prefix eu- que significa “bé”, “bo” (eupèpsia, eufonia, eufòria, eugènia, eurítmia...) i “lalia” que vol dir “parla”, “llengua”; equival, per tant, a “bona parla”, “ben parlada”.

Una passejada, dues estampes...

es saig

Potser siguin un parell de quilòmetres, els que separen les dues creus: la dels Traginers i la del Cementeri Vell de Binicomprat. Però segur que són un parell, mallorquí, d'anys els que separen les dues fotografies. Vull passar-les pel sedàs de qualitat establert per Josep M. Espinàs al seu excel·lent llibre de proses breus *Temps afegit*; una definició que és més sentimental que tècnica: «Una fotografia immobilitza allò que reproduceix i no pot retratar mai res del que hi ha al voltant. I tot el que hi ha al voltant és el que jo veig quan miro una fotografia. Una bona foto és la que ens fa reviure allò que no hi surt, el punt de partida per recuperar el que s'ha fet invisible». Prova superada: gràcies a les fotos recuperar dues travessies climatològicament molt distants dins el navegar de la vida: una, just abans de la maregassa, del temporal de mes-tral; l'altra, ara que ha tornat la bonança...

Miquel Serra

Número 48

L'editorial d'*ES SAIG* de desembre del 84 es congratulava de celebrar el quart any de vida; no sé si n'hi havia molts que creguessin que amb la revista que teniu a les mans celebraríem els vint-i-quatre anys d'existència sense cap interrupció. Idò aquí seguim com si res hagués passat; això sí, un poc més vells.

La portada era un grup escolar de nines, que l'any 42 anaven a costura a ca les monges: una quarentena de nines, totes elles identificades, moltes de les quals ara són padrines de néts i nétes ja grandets; amb unes quantes que desgraciadament ja no estan entre nosaltres. I ja que parlem de la part gràfica, hi trobam també un equip de futbol de joves de l'any 60, que a hores d'ara ja no farien moltes filigranes dins un camp de futbol; i qualcun desaparegut fa ben poc com en Joan Ramona.

Tenim també les seccions habituals; n'hi ha una que no ha fallat mai, "M'han dit que diuen". No en parlem gaire, però sempre, mig de veres mig en broma, ha comentat notícies del poble. Hem comprovat que abans parlava més de dinars i sopars; deu ser que el nostre Sord també ha tornat més vell.

N'Alexandre Pizà ens alertava d'una malaltia que pot afectar els qui estan en contacte amb els animals i que pot ser greu si no es tracta adequadament, ens referim a la brucel·losi. I en Joan Trobat comentava la marxa, més aviat fluixeta, de l'equip de futbol de Regional; un detall que ens ha cridat l'atenció, pel que fa als esports, és que sovint donava notícies d'un esport que s'ha quedat en no-res: el billar.

Les gloses no faltaven gairebé a cap número de la revista: fa vint anys n'hi havia una d'en Climent Garau "Honrant la memòria de Pere Capellà" i una d'en Bernat Coll i Sureda, "Es torrent de Pina".

Trobam també notícies del club d'Esplai, que tenia una vida molt activa; la Unió de Pagesos informava d'actuacions que duia a terme i es queixava de la poca participació dels pagesos. I comprovam que ha desaparegut una secció que aleshores no solia fallar mai, els passatemps.

Finalment direm que la "Xerradeta" la firmava na Catalina Mas; era amb el rector d'aquell moment, en Toni Garau. Parlava de la seva tasca com a rector que compaginava amb la seva implicació amb el món de la marginació, una tasca a la qual ha dedicat –i encara dedica– molt de temps, fent-la compatible amb la condició de capellà.

Les mosques negres *Ophrys fusca* Link

Etimologia

El nom comú que se li dona a aquesta planta fa referència al fet que al label de les seves flors domina el color negre. El nom específic, *fusca*, també contempla aquesta particular color de les flors d'aquesta espècie.

Descripció

Planta de la família de les Orquidàcies. No és estrany que aquesta sigui la tercera vegada que escric un article sobre una orquídia de la nostra flora, si tenim en compte una sèrie de valoracions. A la flora d'Algaida hi ha 18 espècies d'aquesta família (probablement en falti alguna per trobar); totes elles es troben protegides per llei; i, a més, aquesta família és la tercera mundial quant a nombre d'espècies descrites. Com totes les orquídies, és una planta herbàcia i bulbosa (geòfit bulbós) que creix des dels 10 fins als 40 cm d'altura. Presenta dos tubercles enterrats, que presenten una forma més o menys oblonga. Com ja vàrem comentar al Saig núm. 279, la presència d'aquests tubercles dona nom a la família, ja que *Orchis*, en grec, vol dir testicle, i els dos tubercles ovats o oblongs recorden la seva morfologia.

Les fulles, en número de 4 a 6, presenten forma oblongo-lanceolada, amb l'apex obtús i mucronat; són glabres (no presenten pilositat) i la nerviació, com a la majoria de les monocotiledònies, es presenta de forma paral·lela (fulles paral·lelinèrvies).

Les flors es reuneixen en nombre baix, 2-8, en un inflorescència en forma d'espiiga, d'aspecte clar. Les bràctees inferiors assoleixen entre 20 i 45 mm i són més llargues que l'ovari; les centrals i superiors com a mínim n'igualen la seva longitud. Com ja es va comentar al Saig 279 i al del passat més, les flors de les orquídies són les més evolucionades dins del món vegetal. Presenten sis peces, tres d'externes i tres d'internes. D'aquestes, en destaca una (la que veim dirigida cap avall en forma de llençua més o menys dividida) que s'anomena

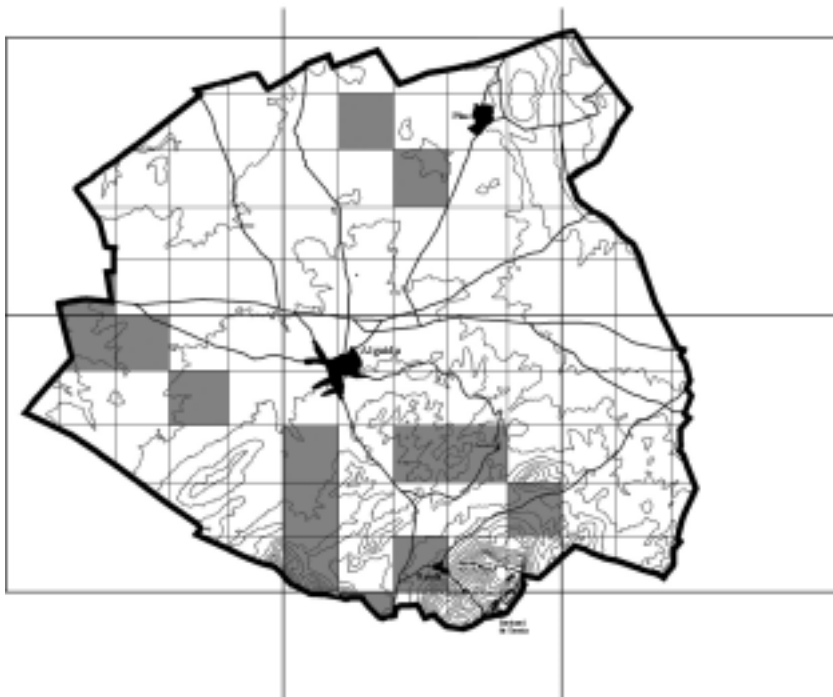

label. En el cas de les mosques negres, les peces externes o sèpals tenen una mida de 9-14 x 5-7 mm, són de forma oval o oblonga i de color verd, algun rar exemplar els presenta de color rosat. Les peces internes, excepte el label o pètals, varien des del color verd fins al vermell obscur o brunenc. Les seves mides són de 6-14 mm de llargària i 1,5-2,5 mm d'amplada, per tant la seva forma és linear o linear-oblonga. El label fa 11-18 x 6-14 mm, és pla o envoltat cap enrere al marge (revolut) i té un aspecte vellutat. Sovint a més del color fosc dominant, presenta el marge de color groc en una banda de poc més d'1 mm. Aquest label és trilobad, amb els lòbuls laterals curts i obtusos; el central és escotat a l'apex, presenta un mirall bipartit, de color blau-verdós o violeta-blavós, blau marí o marronós. La part fèrtil de les flors de les orquídiades també es troba molt modificada, de tal manera que el pol·len es troba reunit en dos saquets anomenats pol·línies, que estan aferrats a una columna central anomenada ginostem, on també hi localitzarem l'estigma de la part femenina de la flor. En el cas d'aquesta espècie, el ginostem és obtús, curt i sense columna. L'ovari es pot observar a la part més inferior de la flor, que és el que els botànics anomenam ovari ínfer, i que és un indicatiu que aquesta planta és, en termes evolutius, avançada. El fruit és una càpsula, amb nombroses llavors molt petites.

Com es pot comprovar en la descripció, és una espècie molt polimorfa, de la qual se n'han intentat descriure diferents varietats poc reconegudes. Aquesta polimorfia es manifesta també en la seva fenologia. Podem trobar poblacions florides des del mes de novembre (extraordinàriament primerenques per una orquídia) fins al mes de juny, si bé el més habitual és la floració primaveral. Fructifica poc després.

Creix, com la majoria de les orquídiades, a les pastures de les garrigues, pinars, ullastres i alzinars.

Es troba distribuïda per tota la regió mediterrània. A Balears viu a les cinc illes majors. A Mallorca és una espècie comuna, present a qualsevol altitud. A Algaia l'he vista a la majoria d'indrets amb garrigues o pinars ben desenvolupats.

Usos tradicionals

Com ocorre amb totes les orquídiades, tradicionalment, a determinats indrets de la mediterrània, s'usaven els tubercles nous per fer-ne una espècie de gelea, anomenada *salep*, a la qual atribuïen diverses propietats medicinals, com a reconstituent i per calmar les molèsties gàstriques. Actualment aquest ús s'ha eliminat, perquè no s'ha demostrat amb certesa cap efectivitat.

Protecció

Com totes les orquídiades, les mosques negres es troben protegides per la Llei de protecció de flora i fauna silvestres (decret 24/92 publicat al BOCAIB de 12 de març, annex IIIA). No es poden recollir, arrabassar ni desenterrar, tampoc recollir-ne fruits ni llavors.

Llorenç Gil

Centre de dia

D'acord amb la convocatòria de la Consellera de Presidència i Esports, de 21 de setembre de 2004; l'Ajuntament Plenari, reunit en sessió extraordinària el passat 27 d'octubre, va acordar per unanimitat sol·licitar a la Conselleria de Presidència i Esports del Govern de les Illes Balears una aportació del 100% del pressupost de l'obra, equipaments i honoraris tècnics i direcció d'obra del projecte de Centre de Dia per a persones majors d'Algaida, amb un import total de 863.455,53 €.

El projecte redactat per l'arquitecta municipal, Aina Cifre Bibiloni, aprovat per la Junta de Govern Local amb data de 27 d'octubre, contempla la construcció d'un nou edifici, on actualment hi ha l'antic centre sanitari, destinat a centre d'atenció diürna per a persones majors. El pressupost d'aquest projecte queda desglossat de la següent manera.

Projecte d'obra: 712.408,51 €

Equipament i mobiliari: 81.378,47 €

Honoraris tècnics de redacció i direcció d'obra i seguretat i salut: 69.668,55 €

Planta baixa

S. CONSTRUÏDA PLANTA BAJA: 167,10 M2
S. ÚTIL PLANTA BAJA: 126,20 M2

Planta pis

S. CONSTRUÏDA PLANTA PISO: 167,10 M2
S. ÚTIL PLANTA PISO: 141,35 M2

Planta soterrani

A fi de poder desenvolupar aquesta obra, s'haurà de demolir l'actual edifici, ja que per complir la normativa vigent de centres de dia s'ha projectat un edifici amb dues plantes i soterrani.

Una primera planta que inclou sala polivalent destinada a lloc d'esbarjo, per realitzar; un menjador i una cuina per donar suport al menjador, ja que el menjar que se servirà es farà a través d'un servei d'àpats (catering); sala de cures i banys completament adaptats. A més, a l'exterior hi ha dos patis un de descobert i un de cobert.

A la segona planta s'hi ubica la sala de descans, dos banys, uns dels quals és assistit, que hi permet poder rentar els usuaris, i els llocs destinats al personal, despatxos, dutxes, taquilles, etc.

Al soterrani, a més d'un aljub, sala de màquines per a la calefacció, aire condicionat, maquinària de l'ascensor, hi ha una sala destinada a psicomotricitat.

Aquestes són les característiques principals d'aquesta obra que està preparada per donar cobertura a 20 usuaris, quatre dels quals són per a malalts d'Alzheimer.

Malgrat que s'hagi sol·licitat a la Conselleria de Presidència i Esports la subvenció del 100%, l'Ajuntament haurà d'avançar el finançament amb un préstec pel total del projecte, que el Govern li subvencionarà, o li retornarà, amb vint anualitats, la seva amortització, anant a compte de la tresoreria municipal els interessos d'aquest préstec. Tot això s'haurà de concretar en un conveni entre les dues administracions, en cas que la Conselleria concedeixi aquesta aportació.

**L'Ajuntament d'Algaida
us desitja un bon Nadal
i un venturós any 2005**

Novetats

A continuació us oferim una selecció de les novetats incorporades al fons de la biblioteca durant el passat mes de novembre:

Infantils i juvenils

- ALCOVER, A.M. *El castell d'iràs i no tornaràs.*
 BAGÉS, N. *Perdoni, a quin segle ha dit que som?*
 CASTELLÓ, J. *La barseta.*
 COWAN, C. *Mi vida con la ola.*
 DELERM, P. *Xut a porta.*
 FERRER, A. *Na Paperreta.*
 FONALLERAS, J. M. *Gertrudis i els dies.*
 GUIDOUX, V. *Les estacions.*
 JANER MANILA, G. *L'auca de l'illa de Mallorca.*
 JERAM, A. *Inés del revés.*
 LANDA, M. *Un cocodril sota el llit.*
 LEGNAZZI, C. *Gat Moix.*
 MÁRQUEZ, E. *L'Oriol i el ratolí Pérez.*
 NIX, G. *Sabriel.*
 OLFERS, S. *Els nens de les arrels.*
 RAYÓ, M. *Els viatges de Sinbad.*
 RIVERA, M. *El somni de les màscares.*

Obres generals

Gran enciclopèdia en català. Ed. 62. 20 toms.

Ciències socials

- SAMTOS, C. *Deixa'm acabar.*
 DUMORTIER, B. *Atles de les religions.*
 MAS, A. ; MONJO, J.L. *Per poblar lo regne de València.*
 PLANAS, A. *La abogacia en el Reino de Mallorca.*

Ciències pures

LAVOISIER, A.L. *Tractat elemental de química.*

Ciències aplicades

- CALAFELL, T. *Cuina de caça.*
 A.A.D.D. *Formació de caçadors.*
 CAPELLÀ, M.A. *Assaig de tipologia del vidre d'època medieval a Mallorca (segles XIV i XV).*
 LLOMPART, G. *La impremta i llibreria de Gabriel Guasp...*

Art. Arquitectura.

- SASTRE, J. *Las barracas menorquinas.*
 TERRÓN, J.L. *La fortaleza de Isabel II.*

Geografia i història

- BALIL, A. *Escultura romana en Ibiza.*
 HOCHSIEDER, P. ; KNÖSEL, D. *Les taules de Menorca. Un estudi arqueoastronòmic.*
 JUAN, J. *Epigrafia romana de Ebusus.*
 PLANTAMAYOR, L. *L'arqueologia prehistòrica i protohistòrica de Menorca.*
 ROSSELLÓ, G. *El nombre de las cosas en Al-Andalus...*
 ROSSELLÓ, G. *Notes entorn al castell reial de Medina Mayurqa.*
 TARRADELL, M. ; FONT, M. *Necrópolis rurales púnicas en Ibiza.*

Llengua i literatura

- LLULL, A. *Bruixat per la llengua.*
 MIR ; MESQUIDA. *Català científic per a les ciències de la vida.*
 MOLL, F. *Obres completes, II.*
 ROSSELLÓ, G. *Escrit sobre la terra.*
 VENY, J. *Escriptura i oralitat a Mallorca.*
 GRIMALT, J.A. *La figura de Judes a la literatura.*

Narrativa

- ADROVER, L. *El bibliotecari.*
 CANYELLES, N. *Cap d'Hornos.*
 CUÉLLAR, A. *Postals de Mallorca.*
 JUNGER, S. *Foc.*
 MAICAS, L. *Quadern de viatge.*
 MATEU, J. *La Pietà.*
 MORELL, A. *Set lletanies de mort.*
 SÁBATO, E. *Sobre héroes y tumbas.*
 SÁNCHEZ-FERLOSIO, R. *Industrias y andanzas de Alfanhuí.*
 SOMOZA, J.C. *La caja de marfil.*
 TOMEU, J. *El crimen del cine Oriente.*
 TRIGO, F. *Jarrapellejos.*

**Xarxa
de Biblioteques
de Mallorca**

Consell de Mallorca
 Departament de Cultura
 Centre Coordinador de
 Biblioteques Municipals

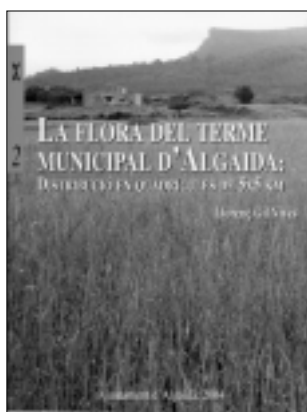

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Guia de lectura

De la Biblioteca Pública Municipal d'Algaida.

Tal com ja s'informà des d'aquesta revista, el passat 16 d'octubre, dins dels actes de Sa Fira d'Algaida, va tenir lloc la presentació del llibre *Flora del terme municipal d'Algaida: distribució en quadrícules de 5 x 5 km* de Llorenç Gil Vives. Aquest llibre recull el treball que fou guardonat als Premis Castellitx en la modalitat d'Investigació i a estat editat dins la Col·lecció Panoràmica per l'Ajuntament d'Algaida amb el finançament íntegre de la Iniciativa Comunitària Leader +, Malloca Rural. El podeu trobar a la Biblioteca Municipal.

BOTÀNICA a la biblioteca

Aprofitant l'avinentesa d'aquesta publicació, us oferim la següent guia de lectura de la biblioteca que recull una selecció de les publicacions que sobre botànica que conformen el nostre fons bibliogràfic.

ALOMAR, G./MUS, M./ROSSELLÓ, J.A. *Flora endèmica de les Balears*. Palma: Consell de Mallorca. FODESMA, 1996.

BONAFÉ, Francesc. *Flora de Mallorca*. Palma: Moll, 1977.

BONNER, Antoni. *Plantas de les Balears*. Palma: Moll, 1983. (Manuals d'introducció a la naturalesa; 1).

EDDE, Gérard. *Manual de les plantes medicinals*. Palma: J. J. de Olaneta, 1998. (Els petits llibres de la saviesa; 23).

Flora ibérica. Plantas vasculares de la Península Ibérica e Islas Baleares. Madrid: Real Jardín Botánico/SCIC, 1997.

FOLCH I GUILLÉN, R. (dir.). *Història natural dels Països Catalans*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1993.

FRANQUESA, Teresa (red.). *Història natural dels Països Catalans. L'herbari*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

GIL, L./LLORENS, L. *Claus de determinació de la Flora Balear*. Palma: Consorci per la Foment de l'ús de la llengua catalana/El Gall, 1999.

GUERAU, C./TORRES, N. *Nova aportació al coneixement de les plantes d'Eivissa i Formentera*. Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs, 1981.

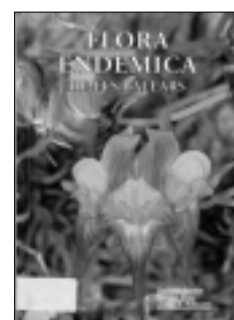
MORENO, I./ROCA, I./SALAMANCA, M. *Guía de la flora y fauna del mar balear*. Palma: Govern Balear, 1991.

PALAU I FERRER, Pere C. *Les plantes medicinals baleariques*. Palma: Moll, 1983. (Manuals d'introducció a la naturalesa; 4).

RIVERA, D./OBON, C. *La guía Incafo de las plantas útiles y venenosas de la Península Ibérica y Baleares (excluidas las medicinales)*. Madrid: Incafo, 1991.

ROMO, Àngel M. *Les plantes medicinals dels Països Catalans*. Barcelona: Pòrtic, 1991. (Conèixer la natura; 11).

STRASBURGER, E. *Tratado de botánica*. Barcelona: Omega, 1997.

Amb motiu de la festa de la Pau de Castellitx, l'Ajuntament d'Algaida convoca els Premis Castellitx en les modalitats de Poesia, Narració Curta, Poesia Popular (Glosat), Investigació i Fotografia. Els guardons es lliuraran durant la festa literària que tindrà lloc dilluns dia 28 de març de 2004, a les 21.00 hores, a l'auditori del casal Pere Capellà d'Algaida.

Els Treballs

1. Els Premis Castellitx 2005 s'estableixen en tres àmbits temàtics: literari, investigació i fotografia.

Àmbit literari

1.1. Han de ser originals i inèdits, i redactats en llengua catalana.

1.2. Han d'adaptar-se a alguna de les següents modalitats:

A. Premi de Poesia: Un poema o col·lecció de poemes de tema lliure d'una extensió mínima de catorze versos i una màxima de cent quaranta.

B. Premi de Narració Curta: Una obra de tema lliure d'un mínim de tres folis i un màxim de quinze, mecanografiats a doble espai, per una sola cara i escrits amb un cos de lletra 12.

C. Premi Llorenç Móra de Poesia Popular (Glosat): Una glosa o conjunt de gloses de tema lliure amb un mínim de vint versos.

Àmbit investigació

1.3. Han de ser originals i inèdits, i redactats en llengua catalana.

D. Premi d'Investigació Castellitx: Un treball d'investigació de temàtica relacionada amb el municipi d'Algaida en qualsevol àmbit —ciències socials, ciències naturals, ciències polítiques, dret, estudis literaris, biografies, bibliografia etc.—, amb una extensió mínima de vint-i-cinc folis i una màxima de cent cinquanta, mecanografiats a doble espai i per una sola cara.

Àmbit fotografia

1.4. Les fotografies han de ser originals i inèdites.

E. Premi de Fotografia: Una fotografia de temàtica lliure, en blanc i negre o color. El costat major haurà de tenir una llargària màxima de 45 centímetres i una mínima de 18.

Presentació dels Treballs

2. El termini de presentació acabarà dilluns dia 28 de febrer de 2005. Es consideraran incloses dins aquest termini les obres que arribin per correu si la data d'expedició és anterior en set dies al termini de presentació esmentat.

3. Els treballs literaris i els d'investigació es presentaran per quadruplicat i correctament relligats —enquadernats o cosits— a l'Ajuntament d'Algaida: Casa de la Vila. C/ del Rei, 6. C.P.: 07210 Algaida, Illes Balears. Les fotografies es presentaran preferiblement muntades damunt un suport rígid amb un paspartú de 5 a 10 centímetres.

4. A la portada de l'obra literària o del treball d'investigació es farà constar el títol i la modalitat a la qual opta. En el cas del Premi de Fotografia, aquestes dades han d'anar ressenyades al dors de l'obra que es presenta. Els treballs concursaran anònimament, per la qual cosa el nom de l'autor no pot aparèixer en cap lloc de l'obra.

5. Juntament amb els originals els participants han de remetre un sobre clos on hi han d'estar ressenyades les dades personals de l'autor: nom i llinatges, adreça i telèfon de contacte. A l'exterior del sobre ha de constar la modalitat a la qual es participa i el títol de l'obra.

6. Si un concursant vol participar amb més d'una obra, ha de remetre un sobre amb les dades personals per cada treball presentat.

7. Qualsevol obra presentada que, a parer del Jurat, no s'adapti a alguna de les condicions d'aquest plec serà declarada fora de concurs, sense opció a posterior recurs.

Els Premis

8. S'estableixen els següents premis:

8.1. **Premi de Poesia:** *Rosa d'Or de la Pau* i premi en metàl·lic de 600 euros a la millor obra en vers.

8.2. **Premi de Narració Curta:** *Rosa d'Or de la Pau* i premi en metàl·lic de 600 euros a la millor obra en prosa.

8.3. **Premi Llorenç «Móra» de Poesia Popular (Glosat):** *Rosa d'Or de la Pau* i premi en metàl·lic de 600 euros al millor glosat presentat.

8.4. **Premi d'Investigació Castellitx:** *Rosa d'Or de la Pau* i premi en metàl·lic de 600 euros al millor treball presentat.

8.5. **Premi de Fotografia:** *Rosa d'Or de la Pau* i premi en metàl·lic de 600 euros a la millor fotografia.

8.6. **Accèssits:** A criteri del Jurat, es podrà atorgar un accèssit a cadascuna de les modalitats dotat amb 150 euros i diploma.

9. Els autors, en cas de ser guardonats en els àmbits literari i d'investigació, es comprometran a trametre les obres en suport informàtic.

El Jurat

10. El Jurat de l'Àmbit Liteari i d'Investigació està format per: Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet Cerdà.

11. El Jurat de l'Àmbit de Fotografia està format per: Joan Capellà Galmés, Maria Josep Mulet i Agustí Torres.

12. Queda a parer del Jurat declarar deserts els premis, així com també concedir els accèssits que cregui oportuns.

13. En el cas del Premi d'Investigació Castellitx, el Jurat valorarà el rigor i el caràcter científic del treball. Així mateix, si ho creu con-venient, podrà demanar assessorament tècnic.

14. Entre dia 14 i dia 27 d e març de 2005 el Jurat comunicarà a la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament d'Algaida quines han estat les obres guardonades als Premis Castellitx. A continuació es procedirà a

l'obertura de les pliques a fi de conèixer els noms dels premiats. L'Organització avisarà particularment els autors guardonats.

15. Les decisions del Jurat són inapel·lables.

Lliurament de Premis

16. El lliurament dels guardons dels Premis Castellitx 2005 tindrà lloc durant la festa literària que se celebrarà a l'Auditori del Casal Pere Capellà d'Algaida dilluns, dia 28 de març de 2005, a les 21.00 hores.

Publicació dels treballs

17. L'Ajuntament d'Algaida adquireix i es reserva el dret de publicació dels treballs premiats o distingits amb accèssit.

18. L'Ajuntament d'Algaida pot autoritzar la lliure publicació dels treballs premiats als seus autors. Hauran, però, de fer constar al principi i al final de la publicació la distinció que obtingueren als Premis Castellitx, així com l'any de concessió del guardó.

Retirada d'originals

19. Els originals dels treballs sense premi ni accèssit podran ser retirats de la Casa de la Vila d'Algaida pel seu autor o representant autoritzat, els dies hàbils dels mesos de maig i juny de 2005. En cas de no fer-ho s'entendrà que hi renuncien. Posteriorment es procedirà a la seva destrucció.

Final

20. Qualsevol cas no previst en aquestes bases serà resolt per la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament d'Algaida.

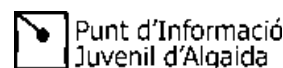
21. El sol fet de concursar implica l'acceptació de els condicions anteriors.

AJUNTAMENT D'ALGAIDA
Algaida, novembre de 2005

Més informació a:

Tel.: 971 66 56 79

Adreça electrònica: algaida@ctv.es

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

...el desviament de la

Esteve Vanrell

“A Son Real, ens lleven més de 8000 m², però han promès que ho deixaran talment com ara està, només que faran córrer les barreres, les pilastres i la paret seca 30 metres més aprop de les cases. Tot sigui per millorar la situació de l’actual carretera, que està ben saturada. Això toca a qui toca i reben tots els que estan a tocar de la carretera.

Segons tenc entès, paguen un tant per arbre arrabassat, així com pels metres totals a expropiar. De moment ja han pagat, crec que un 30% del total. La resta ho aniran pagant en devers 4 o 5 anys, amb els interessos que s’hagin generat durant aquest temps.

A part de Son Real, ens retallen a 6 o 7 finques més de ma mare; una davant Can Gofis, on hi ha el cotxe-anunci de Cal Dimoni, un altra a Son Castei, també a Can Vollandet i dos trossos més on hi ha Prefal, que ens han expropiat dos culs de sac per fer un carril de serveis que ha d’anar paral·lel a l’autovia.”

Catalina Amengual

“La nostra finca afectada per l’expropiació li deim na Rubina, però tothom la coneix perquè és on hi ha la Pizzeria il Pellegrino. En total ens lleven poc més de 1400 m²; un bon tros de l’actual aparcament, però s’han compromès a refer-ho per darrere de l’edificació. Però no tot és negatiu, perquè diuen que l’accés serà millor que l’actual i s’hi podrà accedir des d’un carril secundari que arribarà al creuer del Camí de Muntanya.

De moment ens han pagat uns 2 € per metre que, diuen, és un 30% del total i a conformar-se perquè no tenim altre remei. Pitjor ho tenen el grupet de casetes que hi ha entre la nostra finca i Can Serra; que les hauran d’esbucar totes. A la primera hi viu un jubilat i s’haurà de negociar on se’n va. Ara les síquies de telèfon s’aturen allà, fins que no s’hagi resolt el problema. Diuen que això és progrés, però jo no sé si és tot el contrari.”

carretera de Manacor

es saig

(II)

Macià Amengual

“A nosaltres ens lleven tres trossos de terra devora Sa Talaïeta, dos a la part del poble, a banda i banda del carrer de Palma, i un a l’altre costat de carretera; en total casi 3000 m². Ja quan eixamplaren el carrer, l’Ajuntament m’expropià uns 300 m² i els vaig dir que jo els donaria les terres si ells feien la voravia, i res feren, ni em donaren permís per fer-la jo mateix.

De l’expropiació ja ens han pagat una quantitat a compte, però no sé quan ens pagaran la resta. Ells fan tot quant volen sense reparar si et perjudiquen o no. Perquè per un local de negoci, com és un restaurant, és primordial tenir un bon aparcament i, si te’n lleven la meitat, ja veurem com quedarà. I encara sort quan decidirem fer ca nostra a la part del carrer de Palma, en lloc de a la carretera, com algú m’aconseïllava; quines vistes i quin renou tendríem ara amb l’autovia sullà davant.”

Maria Moyà

“ A la nostra finca de Son Garbí ens prenen un cantó esbiaixat que comprèn tres tires de ceps. En realitat no és molt, en comparació amb les molèsties i perjudicis que ens ocasionarà. Basta sentir els renous que ens arriben des de la carretera actual, per mor dels arbres que han hagut de tallar, i que abans ni notàvem; per imaginar el que ens espera quan el nou vial passi a només 20 metres de ca nostra. Diuen que posaran uns caramulls de terra per insonoritzar, però no serà bona solució perquè el vial més apropat serà el que incorporarà el trànsit provinent d’Algaida des d’un pont de 6 metres d’alçada. És a dir que, a més de contaminació acústica, en patirem de visual, perquè pareixerà que els cotxes, quan voltin, voldran entrar dins el nostre solar.

Nosaltres, fins ara, estàvem als afores de tot i ara quedarem dins el bull. El “progrés” serà pels qui venguin de Manacor, nosaltres el patirem.”

El darrer partit dels grans, disputat al Porrassar contra el líder, l'Escolar, va ser vibrant. Malgrat l'empat final, l'equip demostrà un compromís i un nivell futbolístic excepcional. Juntament amb la nombrosa afició, varem gaudir d'una bona jornada de futbol que feia estona que no es vivia. Ordre, disciplina i saber estar són alguns adjectius que podem destacar de l'equip entrenat per Tomeu Fullana.

Durant tot aquest mes de novembre la feina tàctica i estratègica duta a terme no s'ha traduït en bons resultats, és l'únic aspecte negatiu. L'entrenador està convençut que els bons resultats arribaran, més prest o més tard, i així ho esperam. També han començat a entrenar jugadors que fins ara estaven lesionats, com Toni Oliver, Jaume Mairata o Vicenç Obrador, que reforçaran la plantilla. Hem d'esmentar una baixa important per a l'equip, es tracta de Bernat Ramis, un jugador indiscutible a la defensa titular, que per qüestions laborals ens deixarà un parell de mesos.

Els juvenils han començat a guanyar partits, tant a dins ca nostra com a fora. En contrapartida, en Rafel ens ha comentat que no està molt content del rendiment dels seus jugadors, tant el dia dels partits com en els entrenaments.

Els cadets entrenats per Franco Rizzi han estat un mes aturats per motius de disciplina. El club ha optat per aquesta mesura de força a causa del mal comportament dels jugadors durant els partits i entrenaments. Aquest fet ja l'hem comentat mesos enrere i esperam que amb l'ajuda dels pares es pugui acabar la temporada amb un ambient més favorable.

La resta de categories segueixen el seu camí de formació amb més o menys sort. Cal destacar l'equip benjamí que ha guanyat els seus dos primers partits.

Les al·lotes no ens donen cap alegria: mal joc i mal ambient és la tònica predominant. Encara no han guanyat cap partit i estan situades a la darrera posició de la classificació. El cos tècnic havia creat unes expectatives que de moment no es compleixen. Això fa que l'esforç econòmic que ha hagut de fer el club no es vegi recompensat. Esperam que a partir d'ara ens donin alguna alegria.

Quant al voleibol, aquest mes ha estat força negatiu, ja que les nines de la lliga FEV han perdut dos partits que minven la possibilitat d'aconseguir el primer lloc a la lliga regular. De totes maneres estan situades a la segona posició i segueixen jugant a un gran nivell. Mantenen intactes les possibilitats d'ascens.

Resultats 1a Regional

CE Algaida - Llosetí 2-4
La Victòria - CE Algaida 0-0
Alaró - CE Algaida 2-1
CE Algaida - Escolar 0-0

Resultats Voleibol FEV

DHAlgaida - Companyia de Maria 0-3
DH Algaida - Toledo 3-0
L'illa Grau - DH Algaida 3-1
DH Algaida - CV Alcalá 3-0

Toni Amengual
Alexandre Mulet

Quan ja teníem enllestit el número de la revista del mes passat, es produí la mort d'en Tomeu Móra. La notícia va transcendir els límits d'Algaida i fou recollida per la premsa de Ciutat. El *Diari de Balears* la publicà a primera plana amb el titular "Mor Tomeu Antich, el primer futbolista mallorquí que va triomfar a Amèrica". Posteriorment aquest mateix diari, en concret dia 3 de novembre, publicà l'article d'en Pere Fullana que reproduïm a continuació com a homenatge pòstum a un home que es va saber guanyar l'apreciació de tothom.

D'allò que no en podem fugir

En Tomeu Móra, fa unes setmanes, veient-se la mort a prop, callava. No volia que ningú no s'adonés del corc que el rosegava. Tanmateix, la família ho sabia i també callava, perquè desitjava que en Tomeu no conegués el seu estat real. Feia algunes setmanes, només, que en Tomeu havia deixat de fer plans i de pensar en el demà. El temps s'havia aturat i sabia prou bé que arribava, a galop, el dia assenyalat del que no se'n pot fugir. Morí la vigília de Tots Sants, un dia especialment caracteritzat per pensar, sobretot, en allò que van significar les persones i el sentit profund que van donar a les seves vides. En aquest sentit, la vida d'en Tomeu —i la de tota la seva família— ha estat especialment significativa, simbòlicament. És la història de les famílies humils que tenen la virtut de saber-ho ser, dels vençuts en la guerra fratricida dels tres anys i dels que ha-

gueren d'emigrar durant el període autàrquic de la dictadura. Però també és la història d'una generació admirable, perquè no va perdre mai la pau, l'humor i la capacitat de somriure, fins i tot en els moments més colpidors i humiliants. Els Móra, com els Capellà, sempre han tingut una màgia especial i en Tomeu en va ser el dipositori i transmissor d'una genètica que es manifestava gairebé sempre en una capacitat sobrehumana de resistència, d'humor i de sarcasme davant tot, fins i tot de la mort. Amb la mort d'en Tomeu Antich —Móra— ara és possible creure més en la vida i que, al final, bona part d'allò que queda en la memòria de la col·lectivitat són aquells detalls i aquelles espurnes de bonhomia que un ha estat capaç de transmetre, sense massa pretensions.

Pere Fullana

Joan Balaguer Mulet

Salutacions estimats lectors. Tal com ens va demanar sa madona de Binicomprat, aquesta nit hem anat a can Joan Balaguer a fer-li l'entrevista d'aquest mes. És un vespre de pluja, vent i fred; però quan hem entrat a can Joan ens hem posat a la camilla i enmig de les vivències que ens ha contat, unes vegades amb gràcia i altres de ben serioses, hem passat unes hores ben agradables. També hem de comentar la presència en tot moment de la seva dona, na Margalida.

1. Nom i malnom:

Joan Balaguer Mulet. Vaig néixer el 29 de juny de 1921 a Algaida i som fill d'en Miquel i na Joanaina.

2. Infància, jocs, algun mestre:

La meua infància, igual que la meua vida, ha estat tota a Algaida. Vaig néixer al carrer Laberint, devora ca ses monges, i allà hi vaig muntar el meu primer estudi de fotografia. Quant a jocs, record que anava a la placeta del Sitjar i allà jugàvem a bolles, a rotlet, a toc i pam, a baldufa, a rompes damunt un portal, allò era passar gust!

Quins varen ser els meus mestres? Només en vaig tenir un que era el meu pare, que era mestre de l'escola i que era a ca meua, al carrer Laberint núm. 18.

3. Joventut:

La meua joventut gairebé la vaig passar entre fer teatre i dibuixar a llapis, còpia i

retrats. Aquesta afecció i després professió va ser hereditària, ja que els meus familiars també pintaven.

4. Diversions:

Uns dels meus divertiments era dibuixar a llapis. També emprava el llapis carbó, que ombrejava. Després ja vaig començar amb pintura, l'any 1944, que vaig anar a classes a l'escola d'arts i oficis amb el bon pintor (en pau descans) i director de la mateixa D. Pedro Barceló. He tingut el gran honor de ser el pintor dels quadres dels quatre fills il·lustres d'Algaida que estan exposats al nostre ajuntament, com també el del Pare Bartomeu Pou que hi ha a Montission dels pares jesuïtes.

5. Invent o avançament més important per a la humanitat:

Per a mi la penicil·lina. Quantes vides ha salvat!

6. Invent o avançament per vós:

La bicicleta. És molt pràctica i consumeix molt poc, res. Sempre li he tingut molta d'estima perquè l'emprava per anar a l'Alqueria, els diumenges, des d'Algaida a festejar amb la meua al·lota, na Margalida, que ara és devora nosaltres.

7. Persona o personatge actual o històric que sigui més positiu per a la humanitat:

El pare Bartomeu Pou, fill il·lustre d'Algaida.

8. Persona o personatge actual o històric que admireu:

El Beat Ramon Llull, tan arrelat a les nostres terres algaidines.

9. El fet més important dins la vostra vida:

El 18 de juliol de 1936 em va impactar; tal vegada per com era de jove i per les conseqüències que vaig viure i veure. També des d'un altre àmbit el dia que em vaig casar amb na Margalida.

10. Amb el temps, digueu-nos una cosa que hagueu millorat:

Procur com a cristià madurar i posar-me en el temps actual.

11. Amb el temps una cosa que hagueu empitjorat:

Crec que no tenc la paciència que tenia abans.

12. Un defecte vostre:

En tenc tants, que no sé quin seria el més gros.

13. Una virtut:

Crec que en tenc alguna, però no sé quina.

14. Una il·lusió:

Viure molts d'anys amb salut.

15. Una queixa:

La manca de comprensió que viu el món.

16. Una preocupació:

Els problemes de la joventut, no ho tenen gens fàcil.

17. Un consell:

Que ens ajudem un als altres.

18. Un racó d'Algaida que us agradi:

Sense cap dubte, el carrer del Laberint, per a mi entranyable.

19. Un racó d'Algaida que no us agradi:

Fins ara era el punt verd, però he sentit que darrerament està més cuidat i controlat.

20. Una raó per viure a Algaida:

Perquè és el meu poble, perquè sempre hi he viscut i, sobretot, perquè l'estim molt.

21. Un defecte dels algaidins:

Tots en tenim de defectes, sabem que no existeix la persona perfecta.

22. Una virtut dels algaidins:

Quan se'ls crida, trob que som solidaris i comprensius.

23. Tria un diari:

El Diari de Mallorca.

24. Tria-ne un de dos: transport públic o cotxe particular.

Transport públic.

25. Tria-ne un de tres: premsa, ràdio o televisió.

Premsa.

26. Tria-ne un de quatre: els temes mallorquins s'han de decidir a Brussel·les, Madrid, Washington o Mallorca.

A Madrid.

27. Com arreglaríeu el problema del trànsit dins Algaida:

Millorar els carrers fent les voreres més amples.

28. Què us suggereix la paraula fotografia.

La fotografia dona la possibilitat de guardar moltes coses i fets que amb el temps s'oblidarien. Amb els meus 60 anys de fotògraf, he vist i viscut moltes coses bones i interessants i d'altres, naturalment, no tan bones. La fotografia ha estat la meua companyia durant pràcticament tota la meua vida; ha estat la meua professió.

29. Teniu un parent actor-cantant i vós heu actuat molts d'anys al teatre. Contau-nos una mica...

Sí, i estic molt content de tenir uns familiars que hagin arribat a ser persones tan famoses en el camp del teatre. Amb orgull i satisfacció puc dir que un germà del meu padrí, que nomia Joan Balaguer Crespí, l'any 1914 ja havia anat vuit vegades a nord-Amèrica per fer teatre i cinema. El seu èxit era enorme, el seu caire millor era el còmic, però representava de tot, en una paraula, era un artista; fins i tot estava proposat dedicar-li un carrer a Ciutat o així ho

notificaren des de l'Ajuntament de Palma (i ens varen mostrar la notificació). Ell va tenir un fill i una filla, el fill nomia Josep Balaguer va ser el meu padrí de fonts i era tan bon artista com el seu pare. Jo el visitava sempre que venia a actuar a Palma al teatre Principal per les festes de Nadal.

Quant a mi, us he de dir que de ben jovenet ja em va agradar fer teatre. Als 12 anys, per iniciativa del rector D. Sebastià Guasp, que fou l'impulsor d'un gran moviment social dins el nostre poble i molt concretament dins la joventut; juntament amb altres al·lots, vàrem representar la primera comèdia damunt la rectoria. També férem comèdia al corral de can Canoi, al celler de can Borràs i també record al pis de ca ses Menes, avui cafè s'Acadèmia, ens ho passàvem molt bé.

30. Si heu sentit l'expressió "tremolar com una fulla de poll" ens podríeu dir que vol dir?

Tenir molta por, estar espantat.

31. Si poguéssiu fer un únic miracle (no personal) que faríeu?

Pau a tot el món.

32. A qui us agradaria que féssim aquestes preguntes el mes que ve?

A en Vicens Daviu Mulet, de Son Agustí.

33. Per acabar ens heu de fer una glosa:

Encara que altres vegades n'he feta alguna, aquesta glosa que us diré ara no és meua, me la varen dir a l'església de Sant Miquel quan hi duguérem en Jaume a batiar.

A Algaida ninones hi ha
que per brodar es deverteixen
i els joves que les coneixen
les troben cares per es pa.

Margalida Tomàs Fornereta

Donar a conèixer la tasca que es desenvolupa des de l'àmbit dels Serveis Socials és important, a la vegada que difícil i delicat.

Difícil pel fet que parlem de fets immaterials, com el suport a situacions diverses, orientació, acompanyament, entre altres funcions socials, que tenen en comú el valor dels fets socials que es concreten a l'àmbit de la vida personal, sovint de la intimitat, de l'entorn del context familiar.

Una tasca delicada, pel que té de confidencialitat, pel que ha de tenir de reserva, de respecte estricte a la vida de les persones, a la seva dignitat i la seva intimitat.

No obstant això, no parlarem de situacions personals, sí en canvi podem donar a conèixer aspectes generals.

La tasca dels Serveis Socials en el municipi d'Algaida, es desenvolupa mitjançant l'equip de professionals: Treballadora Social, Psicòleg, Educador de carrer i Treballadores Familiars, que treballen coordinadament des de l'equip de Serveis Socials de la Mancomunitat Pla de Mallorca.

La Treballadora Social, com professional de referència, l'equip de Treballadores Familiars, que atenen a domicili.

El Psicòleg i l'Educador Social, que intervenen en funció de les demandes on es requereixi la seva presència professional.

Tota la tasca es desenvolupa rigorosament des de l'àmbit professional, amb criteris d'igualtat d'oportunitats, d'universalitat amb l'atenció, vers tota la població del municipi. Amb el suport des de l'àmbit polític pel regidor de Serveis Socials.

Programes i projectes per a la gent gran en situació de dependència

És evident que aquesta és una de les necessitats més destacades. La millora de la qualitat de vida ens ha portat a poder viure més anys. Aquest fet ens aporta situacions que precisen atencions especialitzades, recursos per millorar el seu estat i per ajudar les persones que els han de cuidar.

L'Ajuntament d'Algaida va aprovar en el ple-nari del mes de novembre un projecte per la construcció d'un **CENTRE DE DIA**.

Alguns aspectes a destacar:

Ha de possibilitar oferir a les famílies que tenen a casa una persona en dependència un servei professional proper i que compleixi amb tots els requeriments de qualitat.

El projecte presentat a la Conselleria de Presidència compleix amb tots els requisits, tant d'infraestructura com de dotació de serveis i mobiliari, per tal que sigui un centre que ofereixi un servei de màxima qualitat.

Un centre de 20 places i destinat a poder acollir persones amb demència tipus Alzheimer.

Amb la previsió d'un projecte de funcionament de rigorosa professionalitat, un centre d'atenció personalitzada i amb un equip de professionals adient al nombre de persones ateses.

La dinàmica i el creixement poblacional del nostre municipi justifica la necessitat d'aquest recurs social. Ara hem de confiar en la seva aprovació per part del Govern. Moltes persones grans i famílies en tindran el profit.

Altres programes que es realitzen van destinats a altres persones, des d'un treball obert i comunitari: **EL TALLER DE MEMÒRIA**.

Des de principi d'octubre va iniciar-se un nou cicle d'aquesta activitat, que pretén intervenir positivament en la funció de "Potenciar la memòria", aquesta funció que intervé en tots els aspectes de la vida.

A la fotografia podeu veure el grup de persones que assistiren a la cloenda del curs passat.

El Taller de Memòria és una activitat facilitada directament des de l'Institut de Serveis Socials i coordinat pels tècnics municipals en la seva tasca de proximitat a les persones grans del nostre poble.

Us anirem informant amb regularitat. Així mateix es vol animar a la participació, a la trobada vers qualsevol aspecte d'interès, esperant els vostres suggeriments, propostes, crítiques, aportacions que ens ajudin a fer del nostre poble un municipi amb millor benestar social.

Pere Fullana Falconer
Regidor de Serveis Socials de l'Ajuntament d'Algaida

Estimats lectors, com ja es venia fent temps enrere, volem reprendre la iniciativa de publicar en *es saig* una secció informativa per posar-vos al corrent de les activitats que es duen o es duren a terme a la nostra Parròquia Solidària d'Algaida.

Notícies

Inici de Catequesi infantil i de Confirmació: El passat 10 de novembre va començar el curs de preparació per a la Primera Comunió de nins i nines. Serà una trobada quinzenal, els dimecres a les 18h a l'església. També va començar el divendres 19, el curs per a Joves que es volen preparar per a la Confirmació. Les trobades es faran al "Saló Parroquial" i d'aquí a Nadal seran setmanals; llavors, davant Sant Honorat, seran cada quinze dies. Els qui no ho sabíeu encara sou a temps a apuntar-vos-hi.

A la reunió ordinària del Consell Parroquial del passat 11 de novembre, es va dur a terme la renovació de part del Consell amb la presentació dels representants de les àrees de l'Esplai, de la Catequesi infantil i juvenil, Litúrgia i Cor. Més endavant us donarem la llista completa dels qui formen el Consell Parroquial de Pastoral.

Amb gran alegria us podem anunciar que, si Déu ho vol, dia 22 de gener de l'any que ve, a les cinc del capvespre, el Senyor Bisbe Jesús Murgui i Soriano ordenarà prevere el nostre diaca Josep Ramon Ortega i Fons que, des de fa dos anys, comparteix les tasques pastorals de les parròquies d'Algaida i Porreres.

A causa de la importància d'aquest fet, no només per a les nostres parròquies, sinó també per a tota l'Església de Mallorca, dedicarem el pròxim núm. d'*es saig* a parlar d'aquest esdeveniment, tant des del caire de festa i celebració, com des del que suposa el prevere per a la comunitat cristiana.

Estat de les Obres al "Saló" i estat de comptes (economia)

El passat mes de juliol, fent una prospecció a l'anomenat "Saló Parroquial", es va descobrir que una de les bigues que formaven l'estructura estava a punt de caure i perillava tota l'estructura de la sagristia. Davant això, la comissió permanent del Consell Parroquial decidí que era urgent la reparació d'aquesta estructura i es cregué oportú ja desar-la per poder dur-hi a terme activitats parroquials com les catequesis o l'esplai. En aquests moments les obres estan a punt de finalitzar, gràcies a la cooperació desinteressada de monitors de l'esplai i catequistes, que ens hi hem passat moltes d'hores arreglant coses.

Les obres realitzades al Saló Parroquial que, si Déu ho vol, seran inaugurades oficialment entorn de Sant Honorat, ascendiran a uns 11.000 €.

En aquest moment la Parròquia d'Algaida té un dèficit de 162.325 € de les teulades, més aquests 11.000 € de les obres del Saló Parroquial.

Iniciatives per a la recaptació per obres:

- "PLA 6" Com podeu veure, les necessitats econòmiques de la Parròquia són urgents i preocupants. Per això us proposam un pla d'ajuda per alleugerir aquest deute. És el Pla 6, que consisteix a donar 6 euros cada mes (unes mil pessetes). Això, per comoditat es fa a través del banc. Ara ja en tenim unes 25 subscripcions, però en necessitam moltes més. Per subscriure-us, ho podeu fer agafant tríptics a l'Església, o demanant informació a qualsevol membre del Consell Parroquial.

- D'acord amb la decisió del Consell Parroquial, s'han posat a la venda participacions del N° 00440 de la loteria de Nadal a benefici de les obres. En podeu adquirir a les botigues i comerços del poble i als representants del Consell Parroquial.

Creació de la "Botiga Solidària"

L'Associació Algaida Solidari i el Grup d'Acció Social de la Parròquia ens hem posat en marxa aquest mes de novembre per dur a terme un nou projecte comú, la creació d'una Botiga Solidària situada a la Rectoria.

La finalitat d'aquesta iniciativa és la de donar sortida a la gran quantitat de roba, sabates i altres objectes, que ens arriben, gràcies a la vostra aportació solidària. D'una banda s'aprofitarà la roba que estigui en bon estat, separant-la de la inservible i posant-la a la venda a un preu simbòlic i de l'altra, la roba no reutilitzable es durà a reciclar.

Els beneficis d'aquesta Botiga Solidària es destinaran a diversos projectes solidaris del nostre poble, així com a altres projectes promoguts per l'Associació Algaida Solidari.

Tot els qui vulguin col·laborar amb aquesta iniciativa, poden dirigir-se a la representant del Grup d'Acció Social, Margalida Puigserver (de Binicomprat) o d'Algaida Solidari, Catalina Ballester (de ca na Móra) o al rector.

La inauguració d'aquesta Botiga Solidària està prevista fer-la per les festes de Sant Honorat.

Bústia de suggeriments

Si voleu expressar els vostres suggeriments, dirigiu-vos a:

stpereispau@hotmail.com

El passat dia 4 de novembre, es va celebrar al casal Pere Capellà una assemblea general i es varen tractar diversos temes, entre els quals es va formar la nova junta directiva i va quedar constituïda de la següent manera.

PRESIDENT D'HONOR
Bartomeu Tomás Castelló

PRESIDENT
Toni Mudoy Capellà

VICEPRESIDENTA
Margalida Tomàs Castelló

SECRETARI
Toni C. Mudoy Capellà

TRESORER
Pep Juan Oliver

VOCALS
Llorenç Trobat Fontirroig
Toni Sitjar Gomila
Mateu Gili Pou
Antonia M. Oliver Gelabert
Xim Janer Manresa
David García Castanedo.

També volem recordar a totes les persones que vulguin anar a veure algun partit del Mallorca que tenim un servei d'autocar, que parteix des de plaça i ens du fins a Son Moix abans del partit; així com també ens recull per tornar cap a Algaida, tot d'una en acabar. La sortida és a plaça l'15h abans del començament del partit. Per a més informació adreçau-vos a qualsevol membre de la directiva, a la penya Mallorquinista (Bar Xaloc) o a Can Rapinya.

D'aquí res acabarem el 2004 i la Terra estarà al mateix lloc que fa un any (més o manco), de l'òrbita entorn al Sol. Però hem de destacar que durant aquest temps han passat moltes coses... I com que fa no sé quantes vegades que duim dient comentaris sobre la nau que envien a Saturn, trob que aquest mes l'hem de reservar per a ella perquè crec que és l'avanç més gran que hem fet darrerament. Recordau com es deia la nau, no? Molt bé! Doncs la Huygens-Cassini ja va arribar al seu destí, després d'uns 7 anys de viatge, durant el temps que va travessar les òrbites de Mart, Júpiter... i sense oblidar-nos del cinturó d'asteroides que hi ha entre aquests dos planetes! A més, tres mesos abans d'arribar al planeta dels anells, va observar com dues tempestes gegantines d'uns mil quilòmetres de diàmetre es fusionaven per formar-ne una altra de més gran! Aquí la nau ja veia Saturn des de molt a prop i, per això, les fotos varen sortir molt detallades. L'explicació és que a la Terra les tempestes duren una o dues setmanes, en canvi als planetes gegants, duren mesos, anys, i fins i tot segles! I, en lloc d'extingir-se, moltes d'elles acaben fonent-se amb altres tempestes.

Aquesta nau, composta de dues parts, va arribar a Saturn el dia 1 de juliol, (recordau?) després de recórrer uns 3500 milions de quilòmetres, distància que dificulta l'intercanvi de senyals entre la nau i la Terra, ja que tarden 80 minuts en arribar d'un lloc a l'altre. Fins ara s'han estat provant els seus aparells fotogràfics, amb unes fotografies que superen de molt les

que feren les Voyager americanes fa uns 23 anys. La part de la nau anomenada Cassini es mantindrà en òrbita al gran planeta i l'analitzarà a ell i a les seves 31 llunes, mentre que la Huygens serà la sonda que baixarà a la lluna Tità per explorar la seva superfície. Es té previst que aquesta darrera entri en acció el 25 de desembre i viatgi 3 setmanes tota sola, fins que aquest gener que ve descendeixi sobre aquesta lluna saturniana. Quan hi arribi, s'obriran uns paracaigudes perquè li frenin la baixada a través de l'atmosfera de nitrogen i, després d'unes 2 hores i mitja, arribarà en terra i començarà a analitzar. Per fi ens aclarirà què hi ha davall aquella atmosfera vermellosa: un oceà líquid o un continent sec.

El gran anell que té Saturn està format d'anells més petits, principalment de partícules de gel de diferents colors, i entre dos d'aquests anells hi ha un gran espai negre anomenat Divisió Cassini, que fins aleshores es considerava un espai buit, sense partícules. Doncs no! La nau és molt feineria i, just en arribar a Saturn, va començar a fotografiar aquest espai i ens mostrà un material de gel fosc que és invisible a certa distància. Això reforça la teoria que els anells poden ser les restes d'una lluna que es destruí fa molts anys, ja que aquest material fosc (o un de similar) també se l'ha observat a altres llunes de Saturn. Una d'elles és Febe, que des de fa més d'un segle ha tenguut els científics intrigats. L'anàlisi que la Huygens-Cassini va fer-li des de 2000 quilòmetres de distància ens mostrava que estava composta de gel, roca i carbó i que la seva òrbita, una mica torta, no significava que hagués estat un asteroide rocós que fou capturat per Saturn (com sempre s'ha pensat), sinó que més aviat pareix un objecte provinent del Sistema Solar exterior, molt llunyà... on el gel és l'element principal (mentre que al sistema interior, el material més comú sol ser roca).

Ja heu vist que quan la nau encara estava de camí a Saturn, ja havia començar fer feinetes, idè una de les més importants fou l'estudi de l'atmosfera del planeta. Va calcular la velocitat dels vents que mouen els núvols més externs sud-planetaris i que els situa devers els 500 quilòmetres per hora! Una dada que dona molt per

Imatge on es simula que la nau Huygens (abaix a l'esquerra) ha aterrat a Tità i, en lloc de "terra", hi ha trobat un oceà gegantí, cosa que no li impedeix fer la seva feina, perquè està preparat per surar damunt l'aigua!

Activitats previstes

Com ja és tradicional dia **24 de desembre** celebrarem, després de Matines, i al nostre local social, la **xocolatada**, però enguany amb una novetat que esperam que us resulti atractiva: no volem que vingueu amb les mans buides i us proposam que dugueu un obsequi, el més divertit, econòmic i original possible, que tant pot ser material com espiritual; el destinatari del qual serà una incògnita fins al darrer moment. No us n'oblideu, seríeu els culpables que algú es quedàs sense regal.

Grup d'excursionistes al cim del puig d'en Galileu

estudiar els científics, ja que aquests tenien estudiades les velocitats dels vents pròximes a l'equador, i eren una mica més altes, 1500 quilòmetres per hora! Fet que pareix significar que com més lluny s'està de l'equador, menys vent bufa. Però la principal raó d'enviar un aparell a Saturn és l'anàlisi de la seva lluna Tità, per investigar la seva superfície, perquè sempre se l'ha considerat com un exemple del que devia ser la Terra primitiva, de fa milions d'anys, ja que l'atmosfera presenta elements similars i per això no es descarta la possibilitat que a Tità s'hi donin processos biològics. Això sabrem si és cert ben aviat, però per ara ens limitarem a esperar, i a fer petits descobriments; com les dues noves llunes que s'han fotografiat, o la descoberta que a l'atmosfera de Saturn hi ha llamps, o la mesura de les temperatures dels anells, mai catalogades que van des de -203° fins a -163°C. Recentment, s'ha descobert un fet insòlit i és que els vents que hi ha a Tità poden arribar a ser de centenars de quilòmetres per hora!

Si féssim un viatge espacial amb una nau "màgica" i ens introduíssim a Saturn, primer travessaríem les capes altes de l'atmosfera d'hidrogen i heli, a unes temperatures de -180 ° C (faria fred!). Aquí els núvols es desplacen paral·lelament (com a Júpiter) i, a mesura que penetram l'atmosfera, les capes externes van esclafant les internes i l'hidrogen (gas) es va transformant en hidrogen fluid parcialment líquid. Ara ja aniríem submergits, davall com una aigua, i als 24000 quilòmetres de profunditat hi hauria tanta pressió, que qualsevol nau s'esclafaria, però la nostra és "de mel i sucre" i seguim baixant. La temperatura ja s'aproxima als 6000°C, i es donen les condicions adequades perquè l'Hidrogen arribi al seu estat metàl·lic! Aquí tocaríem com un "terra", però si la nostra nau comencés a perforar un túnel una mica més per avall, possiblement trobaríem un nucli de metalls i roques.

Finalment, s'ha de dir que la nau, amb les seves 5 tones i mitja, és l'aparell interplanetari més gran que s'ha construït mai i, entre que el complex Cassini romandrà en òrbita a Saturn al manco durant quatre anys i que la seva cosina Huygens serà la primera nau que descendirà sobre una altra lluna del Sistema Solar (que no sigui la nostra), s'esperen molt bones expectatives d'aquest projecte. Esper que les tenguieu tan bones respecte a l'any nou que s'acosta! Bon Nadal!!

G. S. C.

Activitats realitzades Novembre de 2004

Exposició itinerant

Es va inaugurar l'exposició sobre la vida i l'obra de Pere Capellà a Santa Maria i a Selva.

Cicle de conferències

Durant el mes de novembre s'han continuat realitzant les conferències del cicle de conferències *Pere Capellà: context, vida i obra*.

El passat divendres 5 de novembre, amb el títol de *Comèdies de pagesos i ciutadans. Una lectura marxista del teatre de Pere Capellà*, el Catedràtic del Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat de les Illes Balears, Gabriel Janer Manila, va dur a terme una magnífica conferència que va destacar pel seus continguts i per la seva immillorable presentació.

Igualment, el passat divendres 12 de novembre, el prestigiós historiador Josep Massot i Muntaner, va aprofundir en el coneixement de la repressió soferta durant i després de la Guerra Civil.

Finalment, la filòloga Pilar Arnau i l'historiador David Ginard ens varen descobrir una visió més íntima i personal de la Guerra Civil i l'empresonament de Pere Capellà al penal d'Alcalà i de la postguerra viscuda a Mallorca, fent referència a la carestia, l'estraperlo i el silenci que ha conviscut entre nosaltres fins fa molt poc.

Properes activitats Desembre de 2004

Cicle de conferències

Divendres, 3 de desembre

Pere Capellà, poeta i ideòleg

Antoni SERRA BAUÇÀ. Escriptor

Divendres, 10 de desembre

Pere Capellà, dramaturg

Maria Magdalena ALOMAR VANRELL. Professora associada del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB

Dijous, 16 de desembre

La trajectòria política de Pere Capellà durant la Segona República

Mateu MORRO i MARCÈ. Historiador

Visita de l'exposició

Durant el mes de desembre la mostra visitarà l'Institut de Secundària de Llucmajor i el poble de Montuïri.

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Gírgola de quasi 6 quilos

Aquí teniu una gírgola de figuera, de 5,700 kg, que va ser trobada a Son Lluc. Per collir-la varen haver de ser dos: en Biel de Son Lluc i es Ros de s'Arboçar.

Premi per a Can Majoral

El vi blanc Galdent, de vins Can Majoral, ha obtingut una medalla d'or al V *Salón Internacional del Vino*, que se celebrà a Madrid els dies 23, 24 i 25 de novembre.

El Galdent és un vi fermentat dins bótes de roure francès d'Allien i amb criança sobre les seves mares durant sis mesos.

Segons Can Majoral, aquest premi s'ha aconseguit gràcies a l'esforç de tota la gent que hi col·labora i que fa possible que es facin vins ecològics de gran qualitat.

Quintos del 59 de Pina i Algaida

No férem gaire renou
quan ho vàrem celebrar,
tots mos vàrem retrobar
i no hi hagué cap de nou;
els quintos del cinquanta-nou
són lo millor que hi ha.

Sa cosa anà molt fina,
vos ho dic de tot cor,
traguérem tot lo més bo
tant d'Algaida com de Pina,
no hi hagué cap espina:
uns tres-cents férem es tro.

Fórem una gran anyada,
reserva de lo més gran:
tant ells com elles estan
amb sa cara enamorada,
creis-me que sa vetlada
aquells mai l'oblidaran.

Ja veurem si l'any que ve
tots mos tornam reunir
i així poder gaudir
d'una gent de tant de bé,
i és que el cinquanta-nou té
tot lo que s'ha de mester
per estimar i viure així.

Pina, 2004

Ei estimats lectors!! Hem estat una temporadeta una mica embullats amb les baules. Ja sabem que fa dos mesos que esperau impacients l'entrevista amb na "Maiolina", però no passeu més ànsia, perquè, a la fi, després d'uns petits problemes, tot està més que solucionat. Esperem que per a tots i cada un de vosaltres hagi valgut la pena l'espera. Us animam a compartir aquesta baula amb l'esperança que la gaudiu tant com nosaltres!

1. Nom i malnom (si en tens i vols que t'hi coneixin).

Marga, bé tothom em coneix per "Maiolina". (Així com ho ha dit pareix que li agrada més que li diguin Marga que no Maiolina... no serà d'allò més fàcil però intentarem acostumar-nos-hi!)

Tot recordant l'interès d'en Suredí perquè la nostra entrevistada ens contàs quatre cosetes sobre el negoci en el que s'ha iniciat... per a ell i per a tots vosaltres, aquí teniu el que ens ha dit...

La veritat és que no volia obrir de cap manera. Vaig tenir l'oportunitat de traspasar-lo abans d'obrir-lo i ho hauria fet, més que res perquè em trob molt estreta, això són quatre parets i has d'estar molt fermada, però una vegada obert les coses canvien, ara estic contenta, ara ja no el deixaria! La competència no em feia por, si va bé millor i si no fora... paciència!! Més que res era això: no m'ha agradat mai estar fermada... però estic contenta perquè es fa feina i des que som aquí conec més gent, abans a "Ses Regates" o al "Xaloc" no coneixia ningú, és una manera més de fer amics!

(Què vos ha paregut?! Encara està un poc tímida, de moment no xerra molt, per seguir descobrint més sobre la nostra víctima haurem de continuar amb la baula!!)

2. Edat i signe de l'horòscop.

Tenc 27 anys i som Aquari.

3. Darrer llibre que has llegit? Recomanen un que t'hagi agradat.

No en solc llegir, no ho som dels llibres! Te'n fan llegir quan vas a classe... però jo que sé... no me'n record! En vaig començar un, però... a les

vint primeres pàgines el vaig abandonar... es deia "Desde mi cielo", però no tenc ni idea de l'autor! El vaig comprar per passar el temps... però és que no en tenc de temps!!

4. Darrer CD que has comprat?

Tampoc no en compr, però el darrer va ser "Roxette", i fa... uff... moltíssim!!

Recomana'n un.

M'agraden els "Ocults", cap disc en especial, tots em van bé, no som molt triada... menys l'OPE-RA!!!!

5. Darrera pel·lícula que has vist?

Mmmm... no ho sé... al cinema fa molt que no hi vaig... i per la tele... era una de dibuixos... (li hem anat dient títols perquè no hi havia manera que fes memòria, fins que hem dit *Shrek*) aquesta devia ser!! Però no sé si era la primera o la segona.

Quina t'ha agradat més?

M'agrada "Ghost", això dels esperits...

6. Programa de televisió preferit?

Dos rombos (Uep! Una novetat!).

7. Quina era la sèrie de dibuixos animats que t'agradava més?

Els *Fraguel Rock*!!!! (Aquí no ha hagut de fer memòria ni un sol segon, ho ha amollat ben decidida!)

8. Quin tema actual et preocupa més?

Mmmm... el tema dels maltractaments a les dones. (Malhauradament aquesta ja és un clàssic).

9. Quin moment històric t'hauria agradat viure? Per què?

Em va bé aquesta època, canviaria moltes coses... Bé, el temps dels pirates estaria bé... Però no, preferesc actualment!!

10. Persona o personatges que admiris? Per què?

Na "Lady Di", s'ha de tenir valor per anar amb aquell "orejón"!!! (jajaja! com ja veureu més endavant la sinceritat és una de les qualitats de na

Marga!), però, realment sempre m'ha agradat aquesta dona, el que feia, al que es dedicava i el que ha hagut d'aguantar... era una persona forta.

11. Acaba la frase:

Si les persones tenguéssim ales...

Crec que ja en tenen, perquè no hi ha ningú que toqui amb els peus a terra!

(Al final de l'entrevista se li va acudir una altra resposta...) No n'hi hauria cap a la Terra, estarien totes volant, ja "volen" sense, imagina't amb ales.

12. Comença la frase:

Per un viatge interessant ...

Rompria la vidriola!

13. Un animal.

Un ca! M'agraden els cans, molt!

14. Una mania.

Sempre trec la llengua!! Sempre la tenc defora! (És ben cert, perquè al llarg de l'entrevista ens ho ha demostrat!)

15. Un defecte.

Qualque pic xerr massa! (Com? Massa? No serà avui idò!!) ...és que a vegades em costa amollar-me.

16. Una virtut.

Som molt sincera.

17. No podries estar un dia sense...

Telefonar a ma mare!! (Vaja! Molt bona, això si que no ens ho havien dit mai!)

18. Fes un pla per diumenge horabaixa.

Agafar el cotxe, anar a passejar... i acabar a la mar! M'agrada molt la mar, a qualsevol hora!

19. Una il·lusió.

Tenir ca meva!

20. Una queixa.

La gent del poble xerra massa, no és que siguin xafarders, és que xerren massa!! I també que hi

podria haver un parc per als al·lots, així com toca!

21. Tria una de:

a) rossos o morenos.

Morenos. (Em sap greu rossos, però l'estadística us va en contra!)

b) dolç o salat

Salat.

c) carn o peix.

Mmmm... millor peix!

d) diari o ràdio.

Ràdio! (Aquí això de llegir es confirma!!)

e) esport o bar.

Bar! Som de bar!

f) Barça o Madrid.

Cap dels dos! Pas del futbol!

g) blanc o negre.

Blanc.

h) circumval·lació o trànsit per dins el poble.

Trànsit per dins el poble, és més entretingut! (Ei, si us hi fixau només dues persones han coincidit amb aquesta opció, i quina coincidència, tots dos tenen el "xiringuito" montat a plaça!!)

i) hivern o estiu.

Hivern

j) whisky o ginebre.

Rom!!

k) cotxe o a peu.

Cotxe

m) platja o muntanya.

M'agraden les dues, depèn de com em trobi!

22. Travessaries el carrer:

per topar-te amb...

he, he,... qualcú que fa estona que no veig (Ha rigut però no ens ha volgut explicar per què!)

per no topar-te amb...

un poca vergonya! (Qualcun en concret?)
“Anda”! Val més no dir noms!!

23. Si fossis: un home...

“entonces” no en deixaria escapar cap... (de dona?) Exactament! (Però això és un doi, ho pots fer sent dona!) També és cert...

el rector d’Algaida...

faria la missa més curta!!

la persona més rica del món...

mmm, no ho sé... no faria res, seguiria igual.
(...Sempre podries tenir una cadena de bars “Ca na Maiolina”!!) Noo, “dejaté”! Massa mals de caps!!

24. Un racó d’Algaida que t’agradi.

El cementiri... (uuuu... Quina por!!)

Un racó que no t’agradi.

El carrer del Sol és un carrer que no m’agrada gens! (No ho sé... els del carrer del Sol què pensaran! No tornaran pus!)

25. Una raó per:

viure a Algaida...

M’agrada Algaida... m’hi trob bé i m’agrada la gent d’aquí...

no viure a Algaida...

(ho va explicar com un conte, però el problema és que ens falta l’entonació del l’entrevistada... posau-n’hi vosaltres i serà més divertit...)

Tenc una finca a Algaida... i me sent molt identificada amb ella... la finca es diu “Son na Maiolí”... i és la que m’ha donat el nom... i si vengués aquesta finca... seria com si ho perdés tot... me n’aniria del poble... (...conte contat, conte acabat!)

26. La gent d’algaida és...

Oberta, divertida.

27. Ordena (de més a menys important): doblers, salut, feina, amor, poder.

Salut, feina, amor, doblers i poder.

28. Què et preocupa més (de més a menys): atur, inseguretat ciutadana, sida, droga, accidents de circulació ?

Inseguretat ciutadana, accidents de circulació, atur, sida i droga.

29. Ens sabries dir què és un molí de sang?

Ni idea! (Ho va interpretar de diferents maneres, però anava per molt mal camí, i li varem donar un parell... moltes de pistes, sobre d’on ve això de “sang”, què pot fer moure un molí que tengui sang?) “Cagondena”, una somera!! (Idò sí... és un molí en què la força motriu és una bístia!)

30. Què més t’hauria agradat que t’haguéssim demanat?

Està bé així.

31. De qui t’agradaria saber aquestes coses per entrevistar-lo el següent mes?

D’en Jordi Valera! Perquè ha tengut valor d’obrir una perruqueria ell tot sol, tenint en compte que a Algaida n’hi ha moltes... “ahí está”, aquesta és la causa... (Ens ha tret la llengua, ha confirmat la mania).

32. Vols afegir qualche cosa?

Res més, al principi estava una mica empegueïda, però després ja està... (Li hem fet la foto i ens ha tornat a treure la llengua).

“Entonces”... “ahí está”, “cagondena” que ja hem acabat l’entrevista... però “anda”! “dejaté”... Tot té un final, i malhauradament aquesta xerradeta ja ha arribat al seu. Gràcies, Marga per haver-nos fet passar una bona estona a nosaltres i esperem que a vosaltres lectors també. Ja ho sabeu amics, si us ha agradat... no us talleu, podeu refegir tant com vulgueu. Ens retrobam l’any que ve al Saig: us hi esperam!! Que passeu unes bones festes... Bon Nadal!!!

**Guillem Fiolet
M. Magdalena Molleta**

Impressions d'un viatge

Els dos conceptes: Lligats i Agermanats, s'empren sovint dins el llenguatge de la cooperació. Així ho trobam en el fet que la Mancomunitat Pla de Mallorca manté un agermanament amb AMUNSE a Nueva Segovia (Nicaragua). En diverses ocasions s'ha parlat a Algaida i en aquesta publicació i ens convé continuar, seguir reflexionant i aportant.

Lligar esforços, lligar coneixements, lligar processos,... Agermanar des de la concepció de la cooperació pel desenvolupament esdevé una fórmula per concretar, materialitzar i segurament **fer propra la solidaritat**.

La solidaritat, una paraula que evoca prou sentiments, mobilitza la consciència, que **indica un camí de cooperació vers situacions de necessitat**.

Algaida s'està consolidant com un municipi amb un clar compromís de solidaritat. L'Ajuntament manté el compromís a través del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, amb la Mancomunitat i AMUNSE, així com també amb les entitats locals. L'associació Algaida Solidari va fent una tasca continuada, amb el suport dels socis, activitats que promocionen la sensibilització i la col·laboració vers projectes a països del Sud: Àfrica i Amèrica Llatina especialment.

Una visita a Amèrica Central: Nicaragua i El Salvador

Cada any el Fons Mallorquí de Cooperació i Solidaritat organitza una visita de presa de contacte directe als projectes que es duen a terme. Algaida hi ha estat present en diverses ocasions. Enguany vaig tenir ocasió d'integrar-me a la delegació i així poder conèixer la realitat d'aquests països. De l'estada a El Salvador i Nicaragua en neix sobretot un aprenentatge, un enriquiment personal i un compromís.

Aprenentatge: Ens ensenyen com per damunt de tot es valora la capacitat d'organització de la comunitat a pesar de la manca de recursos.

Enriquiment: Ens mostren com més enllà de la pobresa, els valors de la persona, la seva dignitat i la lluita per la llibertat es converteixen en valors comunitaris.

Compromís: Personal i col·lectiu, de corresponsabilitat entre nosaltres i ells, els països del Sud. El deure de transmetre l'experiència viscuda, de canalitzar la seva demanda. Explicar la seva realitat i la seva lluita, cara a aconseguir que la cooperació, la solidaritat, l'agermanament entre pobles es materialitzi, partint dels seus drets de justícia, el seu protagonisme i autonomia en els processos de desenvolupament i la responsabilitat, com a primer món a cooperar en els processos que han de conduir a l'igualtat i la justícia social.

Algaida, amb decidida vocació solidària, pot aportar el seu gra d'arena al desenvolupament local de les comunitats de Nicaragua, El Salvador i altres indrets de països del Sud. Es tracta de continuar movent-nos i aportar part del que consideram nostre però que ens correspon compartir.

Fotografia:
Projecte de recollida i selecció de residus sòlids. Les persones se senten amb més capacitat i compromís per engegar els projectes de desenvolupament de les comunitats locals.

Pere Fullana i Falconer

De la mateixa manera que vaig dur el primer televisor en color, també vaig dur el vídeo de Suïssa, per aquí encara no sabien el que era.

Tot i que sortim un poc del tema de la Xerradeta, perquè no ens comentes quina era la teva relació amb Suïssa?

Hi vaig viure sis anys. Allà vaig estudiar a l'escola de hostaleria de Laussane. Vaig fer les pràctiques a tres restaurants i vaig tenir la sort de fer amistat amb el director de l'escola que també era director d'un parell d'hoteles. Treballàrem junts, fins i tot obrírem un restaurant a Eivissa. Després, també, vaig viure set anys a França on vaig treballar per a en Patiño, un multimilionari, el "rei de l'estany", amb qui cada any feia la volta al món amb el seu vaixell: Miami, Maracaibo, Perú, Marràqueix, Johannesburg i Grècia, de la qual em vaig enamorar i que sempre ha estat el meu lloc preferit. També vaig fer feina tres mesos a Iran, quan encara hi havia el xa de Pèrsia.

Quins idiomes parles?

Anglès, francès, alemany, grec i italià, però els he perdut molt. El grec el continuu parlant, ja que tenc bones amistats amb gent de per allà: el director de la primera cadena de la televisió grega i el director de la companyia telefònica. També, de Grècia, vaig conèixer, quan treballava a Suïssa, na Melina Mercuri, una de les actrius gregues més importants, en aquelles hores era exiliada. Un dia em va dir que si ella tornava a Grècia jo sempre tendria les portes de casa seva obertes. Hi va tornar i, durant l'època que governà el PASOK, ella fou ministra de cultura del govern d'Andreas Papandreu. Vivia a una ciutat a uns tren-

ta quilometres d'Atenes i, cada vegada que jo hi anava, li duia aixetes de la marca Roca. Era divina, llàstima que sigui morta.

Venien personatges coneguts al local de plaça?

Venien alguns pintors que ara són coneguts com en Coronado, en Miralles, en Shoult. També ens visitava un jovenet que nomia Miquel Àngel i que ara tothom coneix per en Nadal: el jugador del Mallorca. Quan vengueren coneguts, va ser durant l'època del restaurant Agustinos, d'on era quasi assídua na Maria Antònia... àlies Sara Montiel, també vengueren els Reis, crec que quatre vegades, que curiosament i per raons de seguretat sempre entraven per darrera. Tenia amistat amb la gent de protocol de Marivent i un dia em demanaren si sabia cuinar "curapies" i "dolmadakas" (fulles de parra farcides de carn), menjar grec que agradava molt a Donya Sofia. Jo en sabia cuinar i vengueren a tastar-les. La reina és divina.

Es podria dir que Can Mulet va ser el primer bar-pub d'Algaida?

Va ser el primer bar per a gent jove, llavors només hi havia Es Frente, a més dels bars de plaça. Amb el temps obriren el Xaloc, on també hi vaig treballar; S'Aguait, que més tard es va convertir amb el Secrets, Can Esteve, Es Mavi. Ja més tard l'Acadèmia, crec que és un bon local i que a més ofereix concerts en directe.

Què era el que més consumia la gent?

N'hi havia que fumaven xocolata. Jo hi tenia un ca, en Bobby, que tot el dia anava col·locat perquè li tiraven el fum per la cara. Crec que el que més despatxava era el Cuba Libre, a 75 pessetes! Què vols? També despatxava whisky, vodka, ginebra,... Em pareix que el que bevien

més les al·lotes eren refrescs. Tenc molts bons records de n'Antònia Quitxera i de la seves amigues, era divina. També feia “panaches”, que eren sucs als quals jo posava granadina per donar color. Avui en dia s'utilitza aquest nom per demanar cervesa amb llimonada.

Quina era la música que més posaves i la que més t'agrada actualment?

Posava, sobretot, música espanyola: Pedro Marín, Ivan, Los Pecos. També Módulos, Triana, Medina Ahzara. Actualment escolt tot tipus de música. Gràcies al satèl·lit, puc accedir a la música de tot el món; m'agrada la música grega, turca i tota la moderna. Avui en dia la compr en format DVD: al mateix temps que l'escoltes, ho pots veure i la qualitat és molt bona.

Com va ser el pas del bar al restaurant?

Quan varen obrir el Xaloc i els altres bars, la gent va començar a anar-hi; és normal, eren la novetat. Amb el meu germà Pedro, decidírem convertir el bar en restaurant, ja que jo sabia cuinar i amb l'ajut del meu amic pintor Shoult, que va dissenyar el local, ho posarem en marxa amb el nom d'Agustinos, era un local diferent i crec que va quedar molt bé. El restaurant va durar un any. Després de tancar vaig anar a fer de cuiner a Cala D'or i després a Esporles, on vaig estar set anys a Es Verger, un agroturisme que en aquells moments també era una novetat. Allà vaig conèixer Annie Lennox, la cantant d'Eurhythmics, que té una casa per aquella zona. Tots els convidats que ella tenia, els duia a menjar a Es Verger, ella també venia molt, és vegetariana. Llavors, amb uns companys, varem muntar Can Fideu, que durant un any va funcionar com a restaurant. Llavors la cosa es va desbaratar molt, es va convertir amb casa de prostitutes. Va ser durant aquesta temporada quan el periodista Pedro Prieto va publicar al diari un reportatge sobre el local i sobre la meva faceta artística, que vaig començar a França, quan treballava amb en Patiño. Allà, durant tres anys, vaig actuar a una sala “Ella i Ell”, amb importants i conegudes artistes que es transvestien. Va ser quan em vaig hormonar. Des de fa quatre anys faig de cuiner a Can Pistoleta.

Sempre s'ha cuinat de la mateixa manera.

Crec que sempre surten coses noves, però sempre basades amb la cuina antiga. Al restaurant Agustinos fèiem cuina nova (per a Mallorca), però que eren plats típics de Grècia. Crec que avui en dia hi ha importants cuiners que el que fan és adaptar plats antics i els converteixen amb autèntiques modernitats.

Per acabar ens agradaria parlar de com has viscut el fet de ser homosexual a un poble.

Durant la dictadura estava prohibit fer pública l'homosexualitat. La policia ens perseguia per tot el Passeig Marítim de Palma, molts de dies, i ens tancaven per perillositat social. El dia que estrenaren *Sonrisas y lágrimas* a la sala Augusta, em varen tancar per quinze dies, però al tercer m'amollaren, gràcies una altra vegada a en Vidal. Avui en dia, gràcies a Déu, hi ha més llibertat i cada persona ha de fer el que troba convenient amb la seva sexualitat, mentre no faci mal als altres. La nova llei del govern sobre matrimoni amb persones del mateix sexe em pareix correcta, el tema de l'adopció de infants no la veig bé. Un nin és un nin, arribarà a tenir una edat en què no sabrà a qui dir pare o mare. Pareix que una parella de lesbianes ho ha de tenir més fàcil que una parella de gais. Crec que el pitjor és amagar-te. Ara ens fa gràcia el que fèiem aquells anys. Quan era jove vaig decidir posar-me un sac foradat a l'esquena, no em va importar el que deia la gent. La vida és curta i cada persona ha de fer el que creu que li convé.

Després d'acabar l'entrevista, n'Agustí ens va mostrar el conjunt d'antenes parabòliques, que un presentador de Canal 4, fent broma, va descriure com el quarter general d'en Francesc Antich, quan era president. Gràcies a elles, n'Agustí fa la volta al món un parell de vegades cada dia, sap el que passa a qualsevol lloc del planeta i li permeten tenir una visió àmplia i oberta de la realitat.

Biel Salas i Biel Sastre

N'Agustí de Can Mulet

El protagonista de la Xerradeta d'aquest mes va néixer a Algaida l'any 1943. Al principi dels vuitanta va regentar un dels primers bars per joves de la vila. Aprofitant que aquesta dècada està de moda, pensàrem que estaria bé comptar amb el seu testimoni per fer una fotografia d'aquest període recent de la nostra història.

On eres quan en Tejero va fer l'intent de cop d'estat?

Anava amb un company cap a Palma, dins el cotxe i a través de la ràdio sentírem com es produïen els fets. Ell es va espantar i no volia anar per enmig. "Que putes" vaig dir, si no sortim ara, haurem de sortir més tard. Jo no vaig tenir por, a més mai no me n'he amagat.

Quan començaren els 80, què feies?

Crec que ja m'havia encarregat de Can Mulet, abans havia estat el cafè dels meus pares. Quan jo el vaig agafar va ser un "boom", el vaig tenir durant vuit o nou anys. Va anar molt bé, va ser el primer local d'Algaida on hi havia focus, llums de colors, bona música. La gent va respondre molt bé: en aquells dies era l'únic bar per als joves. Una nit de cap d'any em volgueren fer tancar i em vaig empenyar molt, més que res perquè als altres cafès de la plaça tenien obert i nos els digueres res. Sort de n'Antònia Ramis que va anar a parlar amb el seu pare, en Joan Rata, que era el batle i poguérem acabar la festa.

Un altra vegada em varen denunciar, sempre he sospitat de qui va ser el personatge algaidí que ho va fer. Però jo també vaig moure fils entre els meus coneguts (el governador civil era molt amic meu) i la denúncia mai no va arribar a aplicar-se. Un dia va venir en Coent per dir-me que a l'ajuntament havien rebut la denúncia de tancament del bar per error administratiu.

A Can Mulet hi va haver un dels primers televisors en color de Mallorca?

Crec que a Palma encara no n'hi havia cap. El vaig dur de Suïssa i en Vidal, que era molt amic de mon pare i era el representant de Telefunken, me'l volia comprar (Es refereix al Barón de Vidal, un home de ciutat que fou president del Reial Mallorca, físicament cridava l'atenció per dur les patilles pintades de negre). La majoria de programes eren en blanc i negre, però començaven a emetre en color alguna sèrie com la dels "Jackson Five" o els toros. En aquell moment encara no es sabia en quin sistema s'emetria, finalment fou el PAL i no el SECAM.

Com era la gent que venia a Can Mulet?

Era bona gent. Sempre n'hi havia algun de desbaratat: cada poble, cada època té les seves quatre cabres "loques" i llavors també hi eren. Però, en general, la gent es va portar bé amb Can Mulet i jo crec que també em vaig portar bé amb la gent. Allà mai hi mancava la música i els vídeos. Em gastava molts de duros amb les darreres novetats discogràfiques...